

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných odborov

76 UČITELSTVO

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1861:13-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.

Názov: **Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu pre skupinu študijných odborov 76 Učiteľstvo**

Vydalo: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Riešiteľ: PhDr. Anna Jurkovičová, PhD.
Štátny inštitút odborného vzdelávania

Spolupracovali: Mgr. Eva Gašparová
Spoločnosť pre predškolskú výchovu

Mgr. Jana Machalová
Mestské centrum sociálnych služieb Modra

Mgr. Ľubica Vyberalová
Domov sociálnych služieb Hestia Pezinok

Oľga Szalmová
Slovenský Červený kríž, Územný spolok Levice

Mgr. Ján Baťka
Imperiál invest, SNP 519, 039 12 Turčianske Teplice

Mgr. Anna Drmlíková
Pedagogická a sociálna akadémia Levice

Mgr. Jarmila Bachanová
Pedagogická a kultúrna akadémia Modra

Mgr. Žofia Mačugová
Pedagogická a sociálna akadémia Bratislava

RNDr. Mária Hrušovská
Pedagogická a sociálna akadémia bl. Laury Trnava

PhDr. Oľga Vavreková
Pedagogická a sociálna akadémia Prešov

Mgr. Ondrej Veselý
Pedagogická a sociálna akadémia Lučenec

PhDr. Ján Dvorský, PhD.
Pedagogická a sociálna akadémia Turčianske Teplice

PhDr. Anna Krišková, PhD
Súkromná stredná odborná škola Johannes Senio Service Bratislava

Mgr. Júlia Schlarmanová
Súkromná stredná odborná škola Johannes Senio Service Bratislava

Ing. Miroslava Jakubeková
Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

3. revidované vydanie

Účinnosť: 1. september 2013

© Štátny inštitút odborného vzdelávania

Obsah		Strana
1	Úvod do štátneho vzdelávacieho programu	5
1.1	Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	5
1.2	Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	6
1.3	Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu	6
2	Ciele výchovy a vzdelávania	7
3	Základné podmienky na realizáciu štátneho vzdelávacieho programu	7
3.1	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	7
3.2	Formy praktického vyučovania	8
3.3	Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	8
3.4	Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výučby	9
3.5	Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	10
4	Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	10
SKUPINA ŠTUDIJNÝCH ODBOROV ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		13
5	Charakteristika štátneho vzdelávacieho programu	15
5.1	Popis vzdelávacieho programu	15
5.2	Základné údaje	16
5.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	17
6	Profil absolventa	17
6.1	Celková charakteristika absolventa	17
6.2	Kľúčové kompetencie	18
6.3	Odborné kompetencie	20
7	Rámcové učebné plány	22
7.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou	22
7.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou	23
7.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín	25
7.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín	26
8	Vzdelávacie oblasti	28
8.1	Teoretické vzdelávanie	28
8.2	Praktická príprava	29
8.3	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory	29
SKUPINA ŠTUDIJNÝCH ODBOROV ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE (pomaturitné kvalifikačné štúdium)		45
9	Charakteristika štátneho vzdelávacieho programu	47

9.1	Popis vzdelávacieho programu	47
9.2	Základné údaje	48
9.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	49
10	Profil absolventa	49
10.1	Celková charakteristika absolventa	49
10.2	Kľúčové kompetencie	50
10.3	Odborné kompetencie	52
11	Rámcové učebné plány	54
11.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou	54
11.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou	54
12	Vzdelávacie oblasti	56
12.1	Teoretické vzdelávanie	56
12.2	Praktická príprava	57
12.3	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory	57
13	Organizácia výchovy a vzdelávania v externej forme štúdia	77
13.1	Rámcové učebné plány – externá forma štúdia	78
13.1.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory – večerné vzdelávanie	78
13.1.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory – večerné vzdelávanie	78
13.1.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	80
13.1.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	80
13.1.5	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory – diaľkové vzdelávanie	82
13.1.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory – diaľkové vzdelávanie	82
13.1.7	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	84
13.1.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	84
13.1.9	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – večerné vzdelávanie	86
13.1.10	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – večerné vzdelávanie	86
13.1.11	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie	87
13.1.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie	87
	Prílohová časť	89
	Príloha 1 Vymedzenie pojmov v štátnom vzdelávacom programe	91
	Príloha 2 Odporúčané postupy na kontrolu a hodnotenie žiakov	99
	Príloha 3 Odporúčané zásady pre tvorbu školského vzdelávacieho programu	103

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje požiadavky štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných odborov.

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) je

- štátom vydaný kurikulárny dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre skupiny študijných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- rozvoj individuality každého jednotlivca,
- dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- pripraviť žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- usilovať o lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- pripraviť absolventov na ďalšie vzdelávanie.

ŠVP pre odborné vzdelávanie vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl, profesijnými a záujmovými združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou a s ministerstvami v rozsahu ich odvetvovej pôsobnosti.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP v súlade so školským zákonom **stanovuje**:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) ciele výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- d) vzdelávacie oblasti,
- e) vzdelávacie štandardy,
- f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, stupeň vzdelania pre danú skupinu študijných odborov, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- g) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- h) formy praktického vyučovania,
- i) rámcové učebné plány,
- j) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- k) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- l) povinné personálne zabezpečenie,
- m) povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výučby,
- n) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- o) osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- p) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách ap.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania pre pomaturitné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách ap.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňajúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Organizácia výchovy a vzdelávania v jednotlivých formách vzdelávania v teoretickom a praktickom vyučovaní sa uskutočňuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre realizáciu ŠVP platí školský zákon a príslušné vykonávacie predpisy.

Výchova a vzdelávanie sa v školách organizuje dennou formou štúdia alebo externou formou štúdia

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách.

Formami praktického vyučovania pre skupinu odborov 76 Učiteľstvo sú pre:

- úplné stredné odborné vzdelanie – odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie – pomaturitné kvalifikačné štúdium – odborná prax a praktické cvičenia.

3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať:

- 1) úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje *maturitnou skúškou*. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Maturitná skúška sa skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedením komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole vo forme pomaturitného štúdia. Kvalifikačné pomaturitné štúdium, v ktorom žiaci získavajú odbornú kvalifikáciu v inom odbore, než v ktorom vykonali

maturitnú skúšku, sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Žiak úspešne zložil maturitnú skúšku, ak úspešne zložil maturitnú skúšku zo všetkých predmetov maturitnej skúšky. Celkové hodnotenie maturitnej skúšky vychádza z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške.

3.4 Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“) podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

Základné priestorové podmienky

a) Zabezpečenie prevádzky školy

1. Školský manažment:
kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre ekonomický úsek
príručný sklad s odkladacím priestorom
sociálne zariadenie
zasadačka
2. Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov
3. Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, archív
4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
5. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
6. Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky
7. Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova
2. Školský dvor
3. Školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie
2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov

3. Telocvičňa

d) Vyučovacie exteriéry

1. Školské ihrisko

3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrane pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a vyžadovať dodržiavanie týchto predpisov.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov, dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

4-ročné študijné odbory vrátane pomaturitného kvalifikačného štúdia

76 UČITEĽSTVO

- vychovávateľsko-opatrovateľská činnosť
- učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo
- sociálno-výchovný pracovník
- animátor voľného času
- starostlivosť o seniorov v sociálnych službách

Absolventi študijných odborov skupiny 76 Učiteľstvo samostatne vykonávajú odborné činnosti v predprimárnom vzdelávaní detí, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe (učiteľ materskej školy, vychovávateľ, asistent sociálneho pracovníka, animátor, opatrovateľka).

Výkon povolání nadväzujúcich na študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo je spojený so všeobecným rozhľadom, osobnostnými predpokladmi. Učitelia a vychovávatelia využívajú pedagogické a psychologické poznatky pri riešení odborných problémov, výchovne vplyvajú na formovanie osobnosti jedincov, zohľadňujú špecifiká výchovy a integrácie detí zdravotne, telesne, zmyslovo či duševne postihnutých. Dôležitým predpokladom úspešného výkonu povolání je kladný vzťah k ľuďom, tolerancia, em-

patia, prosociálne správanie. Sú komunikačne zruční, výreční, majú kultivované vystupovanie a prejavy, vyznačujú sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Úspešný výkon povolania učiteľov, vychovávateľov predpokladá primerané schopnosti v oblasti výtvarnej, hudobnej a pohybovej výchovy, samozrejmosťou je intaktný rečový a písomný prejav.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

Telesné postihnutie	<i>Pre prijatie uchádzača do študijného odboru skupiny 76 Učiteľstvo sa vyžaduje dobrý zdravotný stav. Uchádzači nesmú trpieť vážnymi chorobami srdcovo-cievneho systému, dýchacích ciest a nervového systému. Do študijného odboru 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči, je oslobodený od telesnej výchovy.</i>
Mentálne postihnutie	<i>Študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.</i>
Zrakové postihnutie	<i>Študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo nie sú vhodné pre uchádzačov s vážnym zrakovým postihnutím, slabšie poruchy korigované okuliarmi sú prípustné. Do študijného odboru 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý trpí poruchami farby. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Sluchové postihnutie	<i>Študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo nie sú vhodné pre uchádzačov s vážnym sluchovým postihnutím, nakoľko dominuje práca s ľuďmi, kontakt s nimi. Slabšie poruchy sú prípustné. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Špecifické poruchy učenia	<i>Žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia atď.) je možné integrovať do výchovno-vzdelávacieho procesu študijných odborov skupiny 76 Učiteľstvo po komplexnom posúdení a následnom odporúčaní psychológom a špeciálnym pedagógom s individuálnym vzdelávacím programom, v ktorom sa zohľadnia ich špecifiká a osobitosti. Pričom sa tiež zoberie do úvahy ich motivácia a záujem o prácu s ľuďmi, pozitívne osobnostné vlastnosti, schopnosť empatie, tolerancie k odlišnostiam a sociálnej starostlivosti o klientov.</i>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolaní. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i>
Mimoriadne	<i>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchá-</i>

nadaní žiaci	<i>dzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu vo výchove a vzdelávaní, v sociálnej starostlivosti. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátrenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v relevantnej oblasti).</i>
---------------------	---

**Skupina
študijných odborov**

76 UČITEĽSTVO

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

5 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

5.1 Popis vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program skupiny študijných odborov 76 Učiteľstvo poskytuje základný rámec, pravidlá a požiadavky za účelom tvorby školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory príslušnej skupiny. Štátny vzdelávací program nie je určený na priame vyučovanie, ale je základným kurikulárnym dokumentom, ktorý slúži ako prvotný podklad, spolu so všeobecne záväznými právnymi predpismi, pre kreovanie konkrétnych školských vzdelávacích programov.

Cieľom študijných odborov skupiny 76 Učiteľstvo je odborné stredoškolské vzdelávanie a výchova budúcich kvalifikovaných odborníkov pre predprimárnu edukáciu, edukáciu vo voľnom čase, pre animačnú prácu, sociálnu prácu a opatrovateľskú starostlivosť. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Štátny vzdelávací program obsahuje základné teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pre predprimárne vzdelávanie, výchovu a vzdelávanie vo voľnom čase, pre animačnú prácu, sociálnu prácu a opatrovateľskú starostlivosť. Ide o základné odborné činnosti, ktoré sú zamerané na plánovanie, prípravu, organizáciu, realizáciu a hodnotenie edukačnej činnosti, animačných činností a aktivít vo voľnom čase, opatrovateľskej starostlivosti a asistencie v sociálnej oblasti.

Štátny vzdelávací program ďalej obsahuje činnosti zamerané na vychovávateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o klientov všetkých vekových kategórií. Činnosti vychádzajú z poznania osobnosti zdravého klienta a klienta so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a uplatňovania metód a postupov vychovávateľskej a opatrovateľskej starostlivosti.

Štátny vzdelávací program v častiach zameraných na predprimárne vzdelávanie a výchovu vo voľnom čase obsahuje škálu činností zameraných na prácu s deťmi predškolského veku a mladšieho školského veku. Podstatou programu je rozvoj osobnosti dieťaťa, poznanie jeho špecifik a možností práce v rámci integrácie detí so zdravotným znevýhodnením, zvládnutie obsahu, metodík, metód a foriem práce.

V častiach zameraných na sociálno-výchovnú prácu ide o činnosti cielene zamerané na sociálnu pomoc a starostlivosť o klientov rôznych vekových kategórií. Vychádza sa pritom z poznania osobnosti klienta, právnych, inštitucionálnych a iných možností zlepšenia jeho situácie, preventívnej a sociálno-výchovnej práce. Podstatou je poznanie základných foriem a metód sociálnej práce a ich uplatňovanie na zlepšenie situácie klientov. Súčasťou je zároveň získavanie spôsobilostí pre riešenie krízových situácií klientov či komunít.

V častiach zameraných na animačné aktivity obsahuje ŠVP súbor voľnočasových aktivít pre deti, mládež, dospelých i seniorov. Predpokladom zvládnutia predmetných aktivít je poznanie osobitostí jednotlivých skupín klientov, prostredia, v ktorom sa realizujú animačné aktivity, ako aj poznanie metód a techník práce s nimi.

Súčasťou základných odborných činností v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo je aj poskytovanie prvej pomoci. Dôraz sa kladie na etické aspekty vykonávanej prá-

ce, na formovanie osobnostných kvalít nevyhnutných na úspešné zvládnutie a vykonávanie nimi zvolenej profesie.

Základné odborné činnosti si žiaci osvojujú v rámci odbornej teoretickej prípravy v triedach a v odborných učebniach, kde získavajú základné vedomosti, v úzkej súvislosti s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov.

V odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov, alebo odborníkov z praxe. Odbornú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach a podľa jednotlivých študijných odborov v materských školách, v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, sociálnych, kultúrnych inštitúciách, v inštitúciách a organizáciách verejnej správy, v zariadeniach cestovného ruchu. Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálo-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

5.2 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné všeobecné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	v profesiách a pracovných pozíciách v predprimárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe.

Možnosti ďalšieho štúdia:

Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

5.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť na prihláške potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania. V študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči, poruchy správania, je oslobodený od telesnej výchovy a trpí poruchami farbcitu.

6 PROFIL ABSOLVENTA

6.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 76 Učiteľstvo sú kvalifikovaní zamestnanci so širokým odborným profilom, schopní samostatne vykonávať odborné činnosti v predprimárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe, pre ktoré je podmienkou ukončené úplné stredné odborné vzdelanie.

Náročnosť profesií v daných oblastiach vyžaduje všeobecný rozhľad, odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolventi poznajú pedagogické a psychologické základy svojho odboru a vedia ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Vplývajú na formovanie osobnosti jedinca po stránke kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a senzomotorickej, čo predpokladá ovládanie príslušných metód a metodík práce s rôznymi vekovými kategóriami. Rešpektujú ľudské práva a slobodu jednotlivcov i skupín a zodpovedne využívajú získané informácie. Uplatňujú špecifiká edukačnej činnosti a integrácie detí zdravotne, telesne, zmyslovo či duševne postihnutých. Sú schopní aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, projektovať, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov. Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie.

V správaní absolventov tejto skupiny odborov dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Sú pripravení pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, sú komunikatívne zruční v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, majú kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačujú sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Majú predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Sú naklonení a otvorení novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolventi skupiny študijných odborov majú predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenc-

tna, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa ich schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Odborná stredoškolská príprava je orientovaná tak, aby absolvent tohto typu strednej školy mohol ďalej pokračovať vo vysokoškolskom vzdelávaní na prvom stupni.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

6.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonné štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, potrebujú robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený štátny, materinský a cudzí jazyk, disponovať čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v štátnom, materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,

- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

6.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy z pedagogiky,
- vymedziť podmienky, princípy, obsah, stratégie metódy, prostriedky a formy edukačnej práce s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- vysvetliť špecifiká edukačnej činnosti a integrácie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- definovať a vysvetliť základné pojmy zo psychológie,
- pomenovať a popísať základné psychické procesy a stavy, štruktúru a dynamiku osobnosti,
- vysvetliť zvláštnosti sociálneho prostredia, pomenovať sociálne roly a sociálne skupiny v priebehu života človeka,
- vymedziť zásady duševnej hygieny, popísať náročné životné situácie a metódy ich zvládania,
- vybrať a vysvetliť príklady metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy a sebatvorby,
- vybrať príklady metód a techník hodnotenia vlastnej práce a práce iných, odôvodniť ich výber a význam využitia,
- vysvetliť ľudské práva, práva dieťaťa a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- popísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- popísať vybavenie lekárníčky a uviesť príklady jej použitia,
- vysvetliť základné postupy poskytnutia prvej pomoci,
- pomenovať príslušnú dokumentáciu v odbore a uviesť príklady jej použitia.

b) Požadované zručnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent vie:

- analyzovať nadobudnuté poznatky a aplikovať ich v praxi,
- uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, na zvládanie stresov a rizík povolania,
- uplatňovať základné právne normy a pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci,
- poskytnúť základnú prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život,
- citlivo a taktne komunikovať s ľuďmi,
- uplatňovať etické princípy v správaní a konaní,
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i osobného charakteru,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií,
- vytvárať prostredie dôvery, bezpečia, optimizmu.
- samostatne a aktívne zvládať riešenia každodenných pracovných situácií.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- schopnosťou zvládať záťažové životné situácie,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

7.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Odborné vzdelávanie	56	1792
Disponibilné hodiny	28	896
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk 	24	768
Človek a hodnoty <ul style="list-style-type: none"> etická výchova/náboženská výchova 	2	64
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	5	160
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	6	192
Zdravie a pohyb <ul style="list-style-type: none"> telesná a športová výchova 	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelávanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	28	896
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

¹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická

výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- n) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou legislatívou. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe, ktorej rozsah a zaradenie v ročníkoch bude uvedený v učebnom pláne ŠkVP, vo vzdelávacej oblasti „Praktická príprava“ (podľa špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru); zároveň absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- p) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu alebo odborného predmetu.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciáciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- r) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.
Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.
Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia

(so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	60	1920
Odborné vzdelávanie	56	1792
Disponibilné hodiny	16	512
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Jazyk a komunikácia		
• slovenský jazyk a slovenská literatúra		
• jazyk národností a literatúra		
• prvý cudzí jazyk	36	1152
Človek a hodnoty		
• etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť		
• dejepis	5	160
• občianska náuka		
Človek a príroda		
• fyzika		
• chémia	3	96
• biológia		
• geografia		
Matematika a práca s informáciami		
• matematika	6	192
• informatika		
Zdravie a pohyb		
• telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelávanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	16	512
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- h) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.

- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- k) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- o) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou legislatívou. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe, ktorej rozsah a zaradenie v ročníkoch bude uvedený v učebnom pláne ŠKVP, vo vzdelávacej oblasti „Praktická príprava“ (podľa špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru); zároveň absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- q) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu alebo odborného predmetu.
- r) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- s) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.

Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie rozvíja vedomosti, zručnosti, návyky a ďalšie schopnosti žiakov, nadobudnuté v predchádzajúcom vzdelávaní. Jeho výsledným efektom je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožní absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila, alebo pokračovať v ďalšom štúdiu. Odborné vzdelávanie v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo predstavuje komplex odborných vedomostí, praktických zručností, schopností a návykov definovaných v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikované vykonávanie pracovných činností vo zvolenom odbore.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

8.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľ je zameraný na osvojenie základných pojmov z pedagogických disciplín tak, aby žiak získal spôsobilosť riešiť konkrétne výchovno-vzdelávacie situácie. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka (spôsobilosti nevyhnutné na sebazpoznanie, sebarozvoj), sprostredkúva mu vedomosti o subjekte výchovného a vzdelávacieho pôsobenia, o možnostiach jeho formovania a to v úzkej spolupráci s kolegami a ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie.

Psychologické disciplíny umožňujú žiakovi spoznať zákonitosti mentálneho vývinu a duševnej hygieny a možnosti ich uplatnenia vo výchovno-vzdelávacom procese, v pracovnom aj osobnom živote. Poznáva špecifiká psychického, fyzického, sociálneho a emocionálneho vývinu človeka, na základe ktorého dokáže zvoliť primerané stratégie, formy, metódy a prostriedky výchovno-vzdelávacieho pôsobenia.

Obsah nadväzuje na poznatky získané v základnej škole a rozvíja ich v oblasti všeobecnej biológie, genetiky, anatómie a fyziológie človeka. Dôraz je kladený najmä na hygienu, starostlivosť o zdravie, poznanie chorôb a ich prevenciu, na prevenciu úrazov a poskytnutie prvej pomoci. V obsahu sa kontinuálne prelínajú aj prvky environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Dôležitou súčasťou je rozvoj metodických a praktických spôsobilostí v konkrétnej práci, v nadväznosti na teoretické vedomosti získané najmä v pedagogických a psychologických disciplínach. Žiak si osvojí rôzne stratégie, formy, metódy a prostriedky práce, učí sa používať primerané materiály, techniky, pomôcky vzhľadom na vekové a individuálne osobitosti a záujmy jedinca.

Žiak si osvojuje základné právne normy z odboru, pozná organizáciu a systém riadenia, ako aj ciele politiky štátu v odbore.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

8.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

V prakticky orientovaných činnostiach žiak uplatňuje nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti najmä z pedagogických, psychologických disciplín, metodík ako aj z ostatných odborných predmetov. Dôležitou súčasťou odbornej prípravy je utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené osoby, hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

8.3 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

Študijný odbor	
VYCHOVÁVATEĽSKO-OPATROVATEĽSKÁ ČINNOSŤ	
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE	
Výkonové štandardy	
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť základné pojmy zo sociálnej pedagogiky, andragogiky a geragogiky, - popísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom, žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, s dôrazom na celoživotné vzdelávanie, 	

- vymedziť pravidlá pedagogickej komunikácie a špecifiká komunikácie, so žiakmi/klientmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,
- stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,
- stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, žiakov/detí, so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky, výtvarnej výchovy, žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky telesnej výchovy, pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- na konkrétnom príklade charakterizovať výchovný program školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia,
- vysvetliť základné pojmy z patopsychológie a objasniť problematiku psychológie práce a pomáhajúcich profesií,
- definovať problematiku učenia a organizáciu edukačného procesu,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka,
- vysvetliť ľudské práva a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- popísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- popísať vybavenie lekárničky a uviesť príklady jej použitia,
- vymedziť teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti³ prevencie, hygieny a epidemiológie,
- reprodukovať základné poznatky o systémových ochoreniach,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- definovať základné zložky potravín a ich vplyv na zdravie človeka.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Obsah je zameraný na pedagogické, andragogické, geragogické a psychologické disciplíny s prepojením na základy sociológie. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách vychovávateľskej práce, školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, všetko vo vzťahu k súčasnosti i minulosti. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, s prihliadnutím na ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a v súlade so psychologickými zákonitostami učenia, vyučovania, výchovy. Súčasne spoznajú i jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie systému vzdelávania na Slovensku, úlohy a poslanie vzdelávacích inštitúcií na jednotlivých stupňoch, organizácii a riadení školstva, možnostiach neformálneho a informálneho vzdelávania. Zároveň sú žiaci vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia.

Osobnosť vychovávateľa/opatrovateľa

³ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Základy zdravotných náuk

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na rôzne vekové kategórie (deti, dospelí, seniori). Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o základných druhoch chorôb a ich prevencii s dôrazom na infekčné choroby, spôsoby ich prenosu, ich liečbe a prevencii ako aj o príčinách úrazov, ich následkoch v jednotlivých vekových kategóriách, o povinnom vybavení lekárníčky a jej použití v prípade konkrétneho úrazu.

Metodika záujmových činností

Obsah je zameraný na osvojenie si vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie záujmových činností pre rôzne vekové kategórie s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Žiaci získavajú teoretické základy rozvoja záujmových činností u žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť – spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovno-sportová oblasť). Žiaci si osvojujú obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, pracovnej výchovy a učia sa ich integrovane aplikovať vo vyššie uvedených tematických oblastiach. Obsahový štandard je úzko prepojený s obsahovým štandardami „Základy vied o človeku a spoločnosti“ a „Edukačný proces“, čo umožňuje žiakovi aplikovať v rozvíjaní záujmových činností žiakov aj ďalšie oblasti (zložky) výchovy (estetická výchova, prosociálna výchova, mravná výchova, rozumová výchova, environmentálna výchova).

Opatrovateľská činnosť

Obsah je zameraný na teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti, podmienok poskytovania opatrovateľskej starostlivosti (domácej, v zariadeniach sociálnych služieb), pomôcok a prostriedkov uľahčujúcich opatrovateľskú starostlivosť o jednotlivé skupiny klientov. Žiaci si osvojujú teoretické vedomosti nevyhnutné pre zvládnutie úkonov sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít klienta, jeho aktivizáciu a podporu sebaistočnosti. Učia sa racionálne organizovať domáce práce, ekonomicky a ekologicky hospodáriť, osvojujú si zásady racionálnej výživy, učia sa orientovať v potravinárskych výrobkoch, dodržiavať hygienické predpisy a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia.

Základná legislatíva v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si všeobecne záväzných právnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov, smerníc) v oblasti sociálnych služieb, výchovy a vzdelávania, na konkrétnu pomoc občanovi v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnostiach, na sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje a na systém sociálnych služieb vybraným skupinám obyvateľstva na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- riešiť problematiku voľnočasových aktivít v zariadeniach sociálnych služieb,
- zvládnuť integráciu žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,
- rozvíjať u svojich žiakov/klientov vzťah k hudobným, výtvarným, pracovným, dramatickým, športovým a telesným činnostiam,
- aktivizovať klientov v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnosti k hudobným, výtvarným,

- dramatickým, športovým, telesným a pracovným činnostiam,
- využívať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- pestovať u žiakov/klientov kladný vzťah k prírode a jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných.
- aplikovať obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej, telesnej, pracovnej výchovy, estetickej výchovy, prosociálnej výchovy, mravnej výchovy, rozumovej výchovy, environmentálnej výchovy v tematických oblastiach výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia(školský klub detí, centrum voľného času, školské stredisko záujmovej činnosti),
- na príklade konkrétneho školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia vysvetliť postup tvorby výchovného programu
- komunikovať a realizovať stretnutia s rodičmi,
- uplatňovať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s rodičmi žiakov a s príbuznými klientov zariadení sociálnych služieb a v domácej starostlivosti,
- uplatňovať komunikatívne zručnosti v práci so zverenými žiakmi/klientmi,
- samostatne poskytovať opatrovateľskú starostlivosť o klienta v rozsahu vymedzenom platnými predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR,
- vypracovať a realizovať plán opatrovateľskej služby v domácnosti občana a individuálny plán opatrovateľskej služby v zariadeniach sociálnych služieb,
- zabezpečovať správny somatický a neuropsychický vývin klientov,
- riešiť jednoduché zdravotné problémy žiaka/klienta,
- spolupracovať s odborníkmi z edukačných, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení.

Obsahové štandardy

Aplikácia poznatkov v edukačnom procese

Žiak si má osvojiť základné zručnosti pre edukačnú prácu t. j., aby dokázal napláňovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť edukačné činnosti s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti jedinca ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky zariadenia, príp. aj vzhľadom na jeho handicap. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti počítačovej a informačnej techniky v odbore. Dôraz je kladený najmä na metodické spôsobilosti žiaka rozvíjať osobnosť klientov po stránke kognitívnej, socio-afektívnej, senzomotorickej ako aj spolupracovať s ďalšími odborníkmi pri riešení ich problémov. V obsahu praktickej prípravy je zaradené zvládnutie vychovávateľskej činnosti a opatrovateľskej starostlivosti o zverného klienta.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktných a kultivovaných komunikačných zručností ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe v styku so žiakmi, klientmi, príbuznými klientov a verejnosťou. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava pre vychovávateľské a opatrovateľské činnosti

Žiaci získavajú a rozvíjajú si praktické zručnosti potrebné pre výkon edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a pre výkon opatrovateľskej činnosti v zariadeniach sociálnych služieb a v domácej starostlivosti.

Praktická príprava v zariadeniach, v ktorých sa realizuje vychovávateľská činnosť. Žiaci nadobúdajú a overujú si praktické zručnosti potrebné pre realizáciu záujmových činností u žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť: spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť – výtvarná, hudobná, literárno-dramatická, telovýchovno-športová oblasť – zdravotná, turistická, dopravná).

Praktická príprava v zariadeniach, v ktorých sa realizuje opatrovateľská činnosť. Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon vlastnej opatrovateľskej činnosti – integrujú vedomosti, zručnosti, postoje a návyky z opatrovateľskej, psychologickéj a etickej oblasti do komplexnej starostlivosti o klienta. Oboznamujú sa s atmosférou v zariadeniach sociálnych služieb, osvojujú si základné praktické profesionálne návyky z oblasti organizačnej, bezpečnostnej a zdravotno-hygienickej, používajú vhodné pracovné a kompenzačné pomôcky, spájajú teoretické poznatky s praktickou činnosťou. Podstatu tvorí nácvik postupov zvládania úkonov sebaobsluhy klienta (osob-

ná hygiena, stravovanie, starostlivosť o lôžko obliekanie, mobilita, motorika a pod.), zabezpečenia chodu domácnosti klienta vrátane zabezpečovania stravy, starostlivosti o životné prostredie klienta v zariadeniach sociálnej starostlivosti alebo v domácnosti, zabezpečenia jeho základných sociálnych aktivít (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavovanie úradných záležitostí). Súčasťou praktickej prípravy je aj nácvik základných sociálnych zručností spojených s udržiavaním sebestačnosti klienta, s jeho životosprávou a denným režimom, podporou sociálnych kontaktov s okolím, rozvojom jeho záujmových aktivít, uspokojovaním jeho ďalších osobných potrieb.

Študijný odbor

UČITEĽSTVO PRE MATERSKÉ ŠKOLY A VYCHOVÁVATEĽSTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy z predškolskej pedagogiky, pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky,
- vybrať, reprodukovať a analyzovať významné historické udalosti a osobnosti z dejín školstva, edukácie na Slovensku a vo svete,
- popísať školskú sústavu v Slovenskej republike,
- definovať a vysvetliť základné pojmy a témy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej a pedagogickej psychológie, psychológie osobnosti, vybrané témy z patopsychológie a psychohygieny,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na predškolský a mladší školský vek,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, porovnať podmienky, princípy, obsah, stratégie, metódy, zásady, formy, prostriedky edukácie detí v predškolskom a mladšom školskom veku,
- popísať a odôvodniť pravidlá pedagogickej komunikácie,
- popísať a porovnať alternatívne školy a koncepcie výchovy,
- definovať a popísať druhy, zákonitosti a podmienky učenia, efektívnosť a organizáciu vyučovania, osobitosti výchovného pôsobenia,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky oboznamovania detí predškolského a mladšieho školského veku so živou a neživou prírodou,
- popísať, vysvetliť a charakterizovať všetky hudobné činnosti,
- samostatne písať prípravy na rôzne edukačné hudobné aktivity,
- aplikovať hudobnú teóriu a terminológiu na metodický materiál,
- prepojiť vedomosti z dejín hudby s metodikou hudobnej výchovy,
- popísať základy výtvarných a pracovných techník používaných v školskej praxi (materské školy a školské výchovno-vzdelávacie zariadenia),
- rozlíšiť základné znaky detského výtvarného prejavu a popísať vývinové etapy a individuálne osobitosti tohto prejavu,
- aplikovať poznatky z dejín výtvarného umenia v tvorivých úlohách,
- vymedziť, vysvetliť charakteristické znaky vývojových období vo výtvarnom umení a aplikovať ich na tvorbe predstaviteľov,
- charakterizovať základné pojmy odbornej terminológie z telesnej výchovy,
- vysvetliť a zdôvodniť využitie jednotlivých druhov telovýchovného procesu, fáz motorického učenia a organizačných foriem,
- vysvetliť metodický postup nácviku základných lokomócií, umelých cvičení, pohybových a hudobno-pohybových hier, sezónnych činností,
- vysvetliť fyziologické základy telesnej a športovej výchovy, načrtnúť vplyv telesnej výchovy a telesných cvičení na organizmus detí,
- popísať pohybový vývin detí od narodenia po mladší školský vek,

- charakterizovať, popísať a členiť literatúru pre deti a mládež a tvorivo uplatňovať poznatky z nej v práci s deťmi,
- analyzovať populárno-náučnú literatúru a vhodne ju používať,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky jednotlivých vzdelávacích oblastí, podoblastí a prierezových tém,
- rozvíjať schopnosť dieťaťa uplatniť matematické predstavy a myslenie v komunikácii a aktívne ich využívať pri zvládaní životných situácií,
- analyzovať obsah, ciele, úlohy, stratégie, metódy, techniky, prostriedky tvorivej dramatiky a tvorivo ich aplikovať na školskú a mimoškolskú prax,
- vysvetliť základné pojmy z oblasti digitálnych technológií.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Dôraz je kladený na pedagogické a psychologické disciplíny. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces v materskej škole a v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, stratégiách a formách edukačnej činnosti v materskej škole a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach (školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti, centrum voľného času). Oboznámia sa so súčasnosťou a minulosťou edukačných zariadení zameraných na predprimárne vzdelávanie a výchovu vo voľnom čase. Osvoja si základy plánovania a vyhodnocovania edukačnej práce, zásady komunikácie s deťmi, ich zákonnými zástupcami. Dokážu riešiť integráciu osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasne spoznávajú i jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry a dynamiky osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia. Všetko v súlade so psychologickými zákonitostami učenia, vyučovania, výchovy. Zároveň sú žiaci vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia sa.

Osobnosť učiteľa/ky predprimárneho vzdelávania, vychovávateľa/ky

Obsah je tvorený tak, aby si žiaci uvedomili náročnosť profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, sebavýchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a ďalších noriem viažucich sa na profesiu ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií vzhľadom na anatómiu a fyziológiu dieťaťa predškolského a mladšieho školského veku. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o infekčných chorobách, spôsoboch ich prenosu, ich liečbe a prevencii. Obsah je zameraný na poznanie príčin úrazov a ich následkov v jednotlivých vekových kategóriách, povinného vybavenia lekárníčky a jej použitia v prípade konkrétneho úrazu.

Metodiky edukačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie edukačných činností v materských školách a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. V osvojovaní si edukačnej činnosti v materskej škole sa vychádza zo schválených programových a metodických materiálov⁴, aby žiak získal základy pre rozvoj kompetencií (spôsobilostí) dieťaťa prostredníctvom tematických okruhov (Ja som, Ľudia, Kultúra, Príroda), s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. V osvojovaní si edukačnej činnosti v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach sa vychádza zo schválených programových a metodických materiálov⁵, aby žiak získal základy pre rozvoj kompetencií dieťaťa prostredníctvom

⁴ Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Metodika predprimárneho vzdelávania.

⁵ Štátny vzdelávací program ISCED 1 – Vzorový výchovný program

tematických oblastí výchovy (vzdelávacia, spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telovýchovná, zdravotná a športová), s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Edukačné aktivity v hudobnej výchove sú zamerané predovšetkým na predvádzanie modelových výstupov z rôznych hudobných činností a na ovládanie metodiky ich nácviku. V literárnej a jazykovej výchove sú zamerané na prehľbovanie estetického cítenia detí a ich rozhladenosti v detskej literatúre, na upevňovanie čitateľských návykov a hygieny čítania. V tvorivej dramatike žiak prostredníctvom dramatických hier, improvizácií, dramatiizácií a inscenačnej tvorby získava teoretické vedomosti, praktické spôsobilosti a zručnosti pre riadenie dramatických činností v práci s deťmi, zručnosti s predmetom, rekvizitou, s vodením bábok, ovláda metodiku práce s deťmi nad divadelným tvarom, vie s istotou a zodpovednosťou vystupovať na verejnosti. Vo výtvarnej výchove žiak získava praktické zručnosti zamerané na rozvíjanie estetického cítenia a výtvarných schopností dieťaťa, tvorivosti prostredníctvom teoretických a praktických edukačných aktivít. V telesnej výchove sa edukačné aktivity zameriavajú na správny výber prostriedkov telesnej výchovy podľa veku detí s cieľom ich telesného, funkčného a pohybového zdokonaľovania, ako aj upevňovania ich zdravia a pohybovej výkonnosti. V rozvíjaní matematickej gramotnosti sú edukačné aktivity zamerané na osvojenie a používanie správnej matematickej terminológie a relevantného spôsobu vyjadrovania sa, na objavovanie, poznávanie, hľadanie a pochopenie vzájomných vzťahov, súvislostí a postupov potrebných pre nadobúdanie matematického myslenia detí.

Ludské práva a právne minimum v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si práva dieťaťa základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne získajú kompetencie k podpore a obhajobe ľudských práv a práv dieťaťa v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si legislatívnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov, smerníc) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné činnosti, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- analyzovať a hodnotiť edukačnú činnosť svoju i kolegov,
- preukázať samostatnosť a tvorivosť v práci,
- realizovať edukačnú prácu v reálnych podmienkach školy pod vedením skúseného pedagóga z praxe,
- úspešne integrovať deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami medzi ostatné deti,
- analyzovať a hodnotiť správanie dieťaťa,
- komunikovať a spolupracovať s rodičmi, preukázať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii,
- preukázať základy pohybových zručností zo základných športových odvetví a metodiku ich nácviku,
- rozvíjať vzťah detí k prírode, jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných,
- hrať na hudobné nástroje (hlavný a vedľajší) v rozsahu hudobnej literatúry určenej pre deti predškolského a mladšieho školského veku a jednoducho inštrumentálne improvizovať,
- spievať piesne rôznych žánrov rytmicky presne a intonačne čisto s nástrojmi i bez neho,
- rozvíjať hlasovú techniku, rozšíriť hlasový rozsah,
- používať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- prakticky realizovať modelové výstupy z rôznych hudobných činností v súlade s metodiku ich nácviku,
- rozvíjať výtvarné schopnosti a zručnosti ako i estetické cítenie detí prostredníctvom praktických výtvarných činností,
- zhotoviť a vhodne použiť názornú didaktickú pomôcku v rámci edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- pracovať s ilustráciou,
- pracovať s populárno-náučnou literatúrou a vhodne ju využívať vo všetkých činnostiach v priebehu dňa,
- rozvíjať vzťah detí k hovorenému slovu, k materinskému jazyku, k umeleckej a náučnej literatúre,

- uplatňovať metódy nácviku správnej výslovnosti, čítania a písania,
- aplikovať dramatické hry a improvizácie na bežné situácie zo života, využívať literárne a hudobné predlohy na dramatizáciu,
- preukázať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov,
- tvorivo spolupracovať s deťmi pri nácviku scénok, divadelných predstavení, literárno-dramatických pásiem alebo pri tvorbe iných verejných vystúpení,
- rozvíjať verbálnu a neverbálnu komunikáciu v práci s deťmi,
- využívať metodiku riadenia dramatických hier a improvizácií,
- pracovať s predmetom, rekvizitou a bábkou, využívať ich reálnu, zástupnú a imaginárnu funkciu,
- využívať informačno-komunikačné technológie, didaktickú techniku vo svojej práci a vo výchovno-vzdelávacej činnosti,
- používať osobný počítač, pracovať s textovým editorom, tvoriť tabuľky, pracovať s tabuľkami, grafmi, číselnými údajmi, databázami PC, tvoriť prezentácie,
- získavať informácie a komunikovať prostredníctvom internetu.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Žiak si má osvojiť základné spôsobilosti pre edukačnú činnosť t. j., aby dokázal napláňovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť výchovno-vzdelávacie činnosti s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti dieťaťa a žiaka ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky školy, príp. aj vzhľadom na jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore. Dôraz je kladený najmä na metodické spôsobilosti žiaka rozvíjať osobnosť dieťaťa po stránke kognitívnej, sociálno-emocionálnej, perceptiveľno-motorickej s prihliadnutím na špecifické osobitosti edukácie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a ich integráciu do kolektívu intaktných detí.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétne narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon edukačnej činnosti v materskej škole a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Aplikujú vedomosti, zručnosti a spôsobilosti z metodík hudobnej, výtvarnej, telesnej, literárnej a jazykovej výchovy a z tvorivej dramatiky. Dokážu používať poznatky zo psychohygieny ako aj stratégie, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy tak, aby zvládali stresy a riziká povolania, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život, pôsobili preventívne proti sociálno-patologickým javom. Praktické vyučovanie sa realizuje formou odbornej praxe (súvislej, priebežnej), praktických cvičení. Priebežná prax je komplementárnym vyučovacím predmetom k odborným predmetom hudobná výchova s metodikou, výtvarná výchova s metodikou, telesná výchova s metodikou, literárna a jazyková, dramatická výchova, metodika oboznamovania s prírodou a rozvoja matematických predstáv. Svojou časovou dotáciou vytvára priestor pre praktickú aplikáciu teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých vzdelávacích oblastiach predprimárneho vzdelávania a tematických oblastiach primárneho vzdelávania. Súčasťou priebežnej praxe je pozorovanie práce učiteliek v materských školách a vychovávateľiek v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie vlastných projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik, uplatňovanie teórie a metodík v praktických činnostiach, osvojovanie si profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizovanie a vedenie činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s deťmi. Obsah súvislej praxe je zhodný s obsahom priebežnej praxe v jednotlivých zariadeniach.

Študijný odbor

SOCIÁLNO-VÝCHOVNÝ PRACOVNÍK

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociológie, andragogiky, geragogiky,
- vysvetliť a analyzovať základné pojmy zo psychológie všeobecnej, vývinovej, sociálnej, osobnosti, patopsychológie, psychohygieny,
- popísať náročné životné situácie, stratégie, metódy ich zvládania
- charakterizovať význam a funkcie rodiny, rodinnej výchovy v procese začleňovania jedinca do spoločnosti,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie detí, dospelých a seniorov s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné aktivity,
- vysvetliť a aplikovať špecifiká edukačnej a sociálnej práce s osobami zo sociálne znevýhodneného prostredia, s utečencami, s migrantmi, bezdomovcami, s osobami so zdravotným znevýhodnením,
- popísať vzťahy medzi sociálnym prostredím a výchovou v kontexte starostlivosti o deti, mládež a dospelých,
- vysvetliť hru, jej znaky a fyziologickú podstatu jej fungovania, klasifikovať hry, objasniť pedagogickú, psychologickú a sociálnu funkciu hry,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti v pracovných a výtvarných technikách a zvládnuť základy pestovateľských, chovateľských a obslužných činností a aplikovať ich v praxi,
- charakterizovať niektoré možnosti využitia hudby, v práci s ľuďmi rôznych vekových kategórií (hudobné hry s využitím hovoreného a spievaného slova, hry s hudbou, dramatizácia, hra na telo a ľahko ovládateľných nástrojoch, počúvanie hudby),
- vysvetliť význam muzikoterapie pre človeka, ilustrovať ho na príkladoch,
- zdôvodniť využitie vlastnej fonotéky a videonahrávok pre prácu sociálno-výchovného pracovníka,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti (vypracovať scenár rôznych organizačných foriem),
- vysvetliť význam pohybu pre zdravie človeka,
- určiť zdravotný význam pohybových aktivít pre jednotlivé vekové kategórie, posúdiť vhodnosť pohybových aktivít podľa záujmu a veku,
- zostaviť program pohybových aktivít pre jednotlivé vekové skupiny,
- napláňovať organizácie telovýchovnej a športovej akcie a postup pri organizovaní športového podujatia,
- zostaviť kartotéku telovýchovných cvičení a hier,
- osvojiť si postupy tvorby programov pre voľný čas v jednotlivých oblastiach činnosti,
- popísať a porovnať sociálnu komunikáciu,
- definovať, vymedziť, analyzovať metódy sociálnej práce,
- orientovať sa v systéme sociálnej starostlivosti pre vybrané skupiny obyvateľstva,
- špecifikovať, resp. popísať a analyzovať sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje,
- vymedziť a vysvetliť predmet sociálno-právnej ochrany,
- porovnať spoločenskú realitu v rôznych oblastiach spoločenského života,
- analyzovať jednotlivé systémy spoločnosti,
- používať základné poznatky starostlivosti o zdravie,
- vysvetliť rôzne vzťahy v spoločnosti, popísať rôzne oblasti spoločenského života,
- uviesť a popísať obsah a význam právnych noriem, týkajúcich sa poskytovania pomoci jednotlivým skupinám obyvateľstva,
- definovať základné princípy manažérskej stratégie a taktiky a vysvetliť hlavné personálne

- a sociálne činnosti manažéra,
- vymedziť podstatu ekonomických javov, vzťahov a procesov súvisiacich so sociálne znevýhodneným prostredím.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Pozornosť je zameraná na psychológiu (všeobecnú, vývinovú, sociálnu), patopsychológiu a psychopatológiu, pedagogiku, andragogiku, geragogiku a sociológiu. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukačnej práce a edukačných inštitúciách. Osvoja si základy integrácie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasne spoznávajú i jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy či sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov.

Osobnosť edukátora

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a ďalších noriem viažucich sa k profesii ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o infekčných chorobách, spôsoboch ich prenosu, ich liečbe a prevencii. Spoznávajú príčiny úrazov a ich následkov v jednotlivých vekových kategóriách, povinné vybavenie lekárníčky a jej použitie v prípade konkrétneho úrazu. Poskytnúť prvú pomoc pri stave ohrozujúcom život.

Metodiky edukačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie poznávacích, kultúrnych, umeleckých (výtvarných, hudobných, hudobno-pohybových, literárnych, dramatických a pod.), telovýchovných, pohybových a športových aktivít pre rôzne vekové kategórie, s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. V rámci predmetu Metodika edukačných činností – pedagogiky voľného času, je jej obsahová náplň zameraná na hru, jej špecifiká, edukačné činnosti a jej formy v jednotlivých zariadeniach. Obsahom výtvarnej výchovy je výtvarné umenie, výtvarné techniky, umenie a život, práca v živote človeka. Hudobná výchova – hudba a jej vnímanie, organizácia hudobného života, základy teórie literárno-dramatickej výchovy, dramatická výchova, dramaterapia, návštevy kultúrnych podujatí.

Sociálno-výchovná oblasť

Žiaci spoznávajú sociálnu politiku štátu, jej systém nástroje, základy sociálnej práce, organizáciu a systém sociálnej starostlivosti, sociálnej pomoci, sociálno-právnej ochrany. Osvoja si metódy sociálnej práce a ich uplatnenie pre jednotlivé skupiny klientov.

Ľudské práva a právne predpisy v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si legislatívnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku integrácie zdravotne postihnutých a sociálne ohrozených jedincov,
- spolupracovať s odborníkmi z výchovných, vzdelávacích, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení,
- navrhnúť riešenia v starostlivosti o rodinu, deti, mládež, seniorov, postihnutých a neprispôsobivých občanov, rizikových skupín,
- pod kontrolou pracovať s jednotlivcom, skupinou i komunitou,
- vytvoriť programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- uplatňovať zručnosti pedagogickej a sociálnej komunikácie v práci s klientom,
- ovládať desaťprstovú hmatovú metódu v administratíve a korešpondencii,
- vypracovať a prezentovať projekty zo sociálnej oblasti.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Žiak si má osvojiť základné zručnosti pre edukačnú prácu s klientmi rôznych vekových kategórií, t. j., aby dokázal naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť edukačné aktivity s prihliadnutím na ich individuálne osobitosti ako aj na ich potreby, záujmy a podmienky zariadenia. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Odborná prax sa uskutočňuje formou priebežnej a súvislej odbornej praxe. V rámci priebežnej praxe žiaci aktívne využívajú osvojené teoretické poznatky z odborných predmetov, dopĺňajú si poznatky o sociálnej práci, oboznamujú sa s náplňou práce štátnych a neštátnych inštitúcií z oblasti sociálnej starostlivosti a podieľajú sa na riešení problémov sociálnych klientov. Súčasťou priebežnej praxe je aj tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik uplatňovania metodiky edukačných činností, osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie, rozvíjanie sociálnych zručností potrebných pri práci s ľuďmi. V rámci súvislej praxe sa naučia pozorovať, analyzovať a interpretovať konkrétne sociálne situácie, získajú orientáciu v činnostiach sociálnych pracovníkov, oboznámia sa so základnou dokumentáciou, legislatívou a organizáciou záujmovej, sociálnej a výchovnej činnosti v konkrétnych zariadeniach sociálneho charakteru.

Študijný odbor

ANIMÁTOR VOĽNÉHO ČASU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať voľný čas, pojem animácia v súvislosti s voľným časom,
- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky, andragogiky, geragogiky a sociológie,
- vymedziť zásady, metódy, organizačné formy, prostriedky a obsah výchovy a vzdelávania detí, mládeže a dospelých s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- definovať voľný čas ako priestor profesionálneho pôsobenia animátora,
- popísať animáciu ako nástroj profesionálneho pôsobenia animátora,
- vymedziť základné zložky, zámery a princípy animácie,
- charakterizovať určujúce znaky jednotlivých animačných oblastí,
- uviesť základné princípy, metódy a postupy pri tvorbe a realizácii animačných programov,
- vysvetliť podstatu hry ako jednej zo zložiek animácie,
- uviesť základné znaky a klasifikáciu hier,
- projektovať, organizovať a realizovať voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- popísať postupy animácie v zariadeniach, ktoré poskytujú voľnočasové aktivity,
- vysvetliť metódy, formy, prostriedky dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- napláňovať a zorganizovať animačné aktivity z oblasti dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- vymedziť požiadavky na odbornosť a osobnostný profil animátora,
- definovať základné kvalifikačné predpoklady pre výkon práce animátora a oblasti jeho pracovného uplatnenia,
- vysvetliť podstatu a význam duševnej hygieny v živote každého človeka s osobitným dôrazom na profesiu animátora,
- rozoznať nebezpečenstvo syndrómu vyhorenia v povolaniach založených na sociálnych vzťahoch, záťažových situáciách (stres, frustrácia, konflikt, deprivácia),
- vysvetliť význam komunikácie v medziľudských vzťahoch, určiť formy sociálnej komunikácie,
- popísať druhy sociálnych skupín a ich znaky,
- vysvetliť základné pojmy zo sociológie,
- vymedziť podstatu vybraných odvetvových sociologických disciplín,
- diskutovať o rôznych systémoch spoločnosti,
- vysvetliť základné pojmy z teórie a dejín kultúry,
- rozlíšiť charakteristické znaky jednotlivých vývojových období v dejinách kultúry,
- popísať vplyv kultúry na ľudské správanie a prežívanie,
- definovať základné pojmy z manažmentu a marketingu,
- charakterizovať základné manažérske funkcie,
- popísať nástroje, spôsoby a formy riadiacej práce manažéra,
- definovať pojmy marketing a marketingové riadenie,
- popísať nástroje a priebeh marketingového výskumu,
- aplikovať jednotlivé zložky propagačného mixu na praktických príkladoch,
- definovať pojmy projekt a projektový manažment,
- používať IKT pri príprave voľnočasových aktivít a programov v jednotlivých animačných oblastiach,
- vysvetliť základné pojmy z cestovného ruchu,
- charakterizovať systém cestovného ruchu, oblasti, strediská a podniky cestovného ruchu,
- popísať produkty a služby cestovného ruchu,

- zostaviť plán trasovania, program, organizačné, materiálne a personálne zabezpečenie určenej aktivity cestovného ruchu,
- vysvetliť základné pojmy z hospodárskej geografie v aplikácii na praktické činnosti,
- vymedziť základné okruhy problémov občianskeho, pracovného, obchodného, trestného a rodinného práva,
- definovať hlavné ekonomické javy, vzťahy a procesy v súčasnom trhovom hospodárstve.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Pozornosť je sústredená na pedagogické vedy s osobitným dôrazom na pedagogiku voľného času a pedagogiku zážitku a psychologické vedy (vývinová, sociálna psychológia, psychológia osobnosti). Náležitá pozornosť je venovaná aj aplikovaným vedám o spoločnosti a človeku.

Teoretické základy edukácie

Žiaci získajú základné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukácie v inštitúciách, ktoré ich uplatňujú vo svojej činnosti. Súčasne spoznajú jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, ako i z hľadiska sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov. Žiaci získavajú základné vedomosti z teórie výchovy a vzdelávania, osvojujú si zručnosti plánovania a projektovania edukačnej činnosti a spôsoby hodnotenia vlastnej práce.

Osobnosť animátora

Obsah je tvorený tak, aby sa formovala osobnosť animátora v podmienkach záťažových situácií. Žiaci sa učia zvládať náročnosť zvolenej profesie, uplatňovať zásady duševnej hygieny vo svojej práci, rozvíjať profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie a seba výchovy. Dokážu hodnotiť vlastnú prácu ako i prácu iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie základných ľudských práv, na dodržiavanie etických princípov profesie ako aj ďalších noriem viažucich sa k zvolenej profesii. Žiaci sú systematicky vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Obsah je zameraný aj na problematiku prevencie úrazov a poskytovania prvej predlekárskej pomoci.

Metodiky animačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie animačných aktivít pre rôzne vekové kategórie, s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb. Cieľom je poskytnúť základné teoretické vedomosti o voľnom čase, metódach výchovy k aktívnemu, tvorivému a kultivovanému tráveniu voľného času. Metodika animačnej činnosti zameraná na šport a telovýchovné činnosti poskytuje praktické návody pre tvorbu programov zameraných na rozvoj pohybových aktivít a hier, relaxačných cvičení s prvkami muzikoterapie, otužovanie a strečing. Dôležitou súčasťou obsahu vzdelávania v oblasti športu je osvojovanie si kompetencií zameraných na organizáciu a zabezpečenie športových aktivít, akcií a podujatí (príprava, propagácia, organizácia, materiálové zabezpečenie). Metodika animačnej činnosti zameraná na výtvarnú činnosť poskytuje teoretické vedomosti a praktické zručnosti z výtvarných techník. Cieľom je aktívne používanie výrazových prostriedkov z oblasti zobrazovania (kresba, maľba, grafika, tlač, koláž, práca s prírodným materiálom). Súčasťou metodiky sú aj pracovné činnosti (ručné práce, kombinované techniky, montáže a demontáže, a i.). Metodika animačnej činnosti zameraná na hudbu poskytuje teoretické vedomosti a praktické zručnosti zamerané na spevácke, hudobno-pohybové, inštrumentálne činnosti a počúvanie hudby. Cieľom je využitie hudby v herných aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi. Pozornosť je venovaná aj problematike muzikoterapie jej metódam a formám práce s klientmi jednotlivých vekových kategórií.

Metodika animačnej činnosti zameraná na dramatickú výchovu poskytuje praktické návody pre tvorbu programov zameraných na dramatické umenie v aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi. Obsahom je práca s knihou, reprodukčné činnosti, prednes, dramatické, námetové a symbolické hry, príprava literárno-dramatického pásma.

Ľudské práva, právne predpisy a riadenie v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na základy občianskeho, rodinného, trestného a pracovného práva, základy sociálnych a ekonomických javov, vzťahov a procesov, princípy, metódy a činnosti riadiacej práce manažéra na prvej a strednej úrovni, systém štátnych a neštátnych organizácií a inštitúcií, ktoré pôsobia v oblasti voľného času, základné informácie týkajúce sa podnikania v cestovnom ruchu. Žiaci získajú základné informácie o finančných nástrojoch na podporu voľnočasových aktivít na Slovensku a v krajinách Európskej únie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- organizovať a realizovať programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- uplatňovať základné pedagogické a psychologické zákonitosti, zásady a princípy pri riešení odborných problémov v praktických činnostiach,
- plánovať, organizovať a riadiť animačné aktivity v obci, v štátnych a komerčných inštitúciách a organizáciách poskytujúcich voľnočasové aktivity,
- pracovať s mapami, grafmi, štatistickým materiálom, odbornou literatúrou a ďalšími učebnými materiálmi,
- aplikovať poznatky a vedomosti z oblasti projektového manažmentu v praktických činnostiach pri tvorbe a realizácii projektov na zadanú alebo zvolenú tému,
- zostaviť a prezentovať projekt na určenú alebo zvolenú tému v oblasti aktivít voľného času,
- vypracovať finančné, materiálne a personálne zabezpečenie rôznych animačných programov,
- aplikovať umenie, hudbu a šport v aktivitách vo voľnom čase,
- pripraviť a predviesť krátke dramatické predstavenie pre klientov,
- ovládať desaťprstovú hmatovú metódu v administratíve a korešpondencii.
- ovládať základy práce s počítačovou technikou a IKT,
- ovládať základy práce s textovým a tabuľkovým procesorom, internetom a programom na tvorbu prezentácií.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Žiak si má osvojiť základné edukačné zručnosti, ktoré mu umožnia naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach, vypracovať a odprezentovať projekt s tematikou súvisiacou s voľným časom s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti klienta ako aj na jeho potreby a záujmy, príp. aj vzhľadom na jeho handicap. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétne narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Žiaci si osvoja zručnosti v oblasti tvorby programov pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií a zručnosti v oblasti tvorby a prezentácie projektov zameraných na oblasť cestovného ruchu, manažmentu a marketingu aktivít voľného času

a podnikania v oblasti voľného času. Naučia sa uplatňovať vo svojej práci poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, tak, aby zvládali stres a riziká povolania animátora, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú predlekársku pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach a pri stavoch ohrozujúcich život. Praktické vyučovanie sa realizuje formou odbornej praxe (priebežnej a súvislej) a praktických cvičení. Priebežná prax je komplementárnym vyučovacím predmetom k odbornému predmetu teória a metodika animačných činností v 3. a 4. ročníku. Svojou časovou dotáciou vytvára priestor pre praktickú aplikáciu teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých animačných oblastiach. Súčasťou priebežnej praxe je aj tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik uplatňovania teórie a metodiky animácie v praktických činnostiach v oblasti dramatického, výtvarného, hudobného umenia a kultúry a v rekreačnej telesnej výchovy, osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie animačných činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s ľuďmi. Obsah súvislej odbornej praxe je totožný s obsahom priebežnej, ale miestom jej vykonávania nie je škola, ale kultúrne, rekreačné, kúpeľné, prípadne iné zariadenie alebo inštitúcia podobného charakteru v mieste bydliska žiaka alebo v jeho okolí, kde žiak realizuje uvedené animačné činnosti a aktivity samostatne pod dohľadom povereného zamestnanca.

**Skupina
študijných odborov**

76 UČITEĽSTVO

pomaturitné kvalifikačné štúdium

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

9.1 Popis vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program skupiny študijných odborov 76 Učiteľstvo poskytuje základný rámec, pravidlá a požiadavky za účelom tvorby školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory príslušnej skupiny. Štátny vzdelávací program nie je určený na priame vyučovanie, ale je základným dokumentom, ktorý slúži ako prvotný podklad, spolu so všeobecne záväznými právnymi predpismi, pre kreovanie konkrétnych školských vzdelávacích programov.

Cieľom študijných odborov skupiny 76 Učiteľstvo je odborné stredoškolské vzdelávanie a výchova budúcich kvalifikovaných odborníkov pre predprimárnu edukáciu, edukáciu vo voľnom čase, pre animačnú prácu, sociálnu prácu a opatrovateľskú starostlivosť. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Štátny vzdelávací program obsahuje základné teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pre predprimárne vzdelávanie, výchovu a vzdelávanie vo voľnom čase, pre animačnú prácu, sociálnu prácu a opatrovateľskú starostlivosť. Ide o základné odborné činnosti, ktoré sú zamerané na plánovanie, prípravu, organizáciu, realizáciu a hodnotenie edukačnej činnosti, animačných činností a aktivít vo voľnom čase, opatrovateľskej starostlivosti a asistencie v sociálnej oblasti.

Štátny vzdelávací program ďalej obsahuje činnosti zamerané na vychovávateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o klientov všetkých vekových kategórií. Činnosti vychádzajú z poznania osobnosti zdravého klienta a klienta so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a uplatňovania metód a postupov vychovávateľskej a opatrovateľskej starostlivosti.

Štátny vzdelávací program v častiach zameraných na predprimárne vzdelávanie a výchovu vo voľnom čase obsahuje škálu činností zameraných na prácu s deťmi predškolského veku a mladšieho školského veku. Podstatou programu je rozvoj osobnosti dieťaťa, poznanie jeho špecifík a možností práce v rámci integrácie detí so zdravotným znevýhodnením, zvládnutie obsahu, metodík, metód a foriem práce.

V častiach zameraných na sociálno-výchovnú prácu ide o činnosti cielene zamerané na sociálnu pomoc a starostlivosť o klientov rôznych vekových kategórií. Vychádza sa pritom z poznania osobnosti klienta, právnych, inštitucionálnych a iných možností zlepšenia jeho situácie, preventívnej a sociálno-výchovnej práce. Podstatou je poznanie základných foriem a metód sociálnej práce a ich uplatňovanie na zlepšenie situácie klientov. Súčasťou je zároveň získavanie spôsobilostí pre riešenie krízových situácií klientov či komúnít.

V častiach zameraných na animačné aktivity obsahuje ŠVP súbor voľnočasových aktivít pre deti, mládež, dospelých i seniorov. Predpokladom zvládnutia predmetných aktivít je poznanie osobitostí jednotlivých skupín klientov, prostredia, v ktorom sa realizujú animačné aktivity, ako aj poznanie metód a techník práce s nimi.

Súčasťou základných odborných činností v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo je aj poskytovanie prvej pomoci. Dôraz sa kladie na etické aspekty vykonávanej prá-

ce, na formovanie osobnostných kvalít nevyhnutných na úspešné zvládnutie a vykonávanie nimi zvolenej profesie.

Základné odborné činnosti si žiaci osvojujú v rámci odbornej teoretickej prípravy v triedach a v odborných učebniach, kde získavajú základné vedomosti, v úzkej súvislosti s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov.

V odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov, alebo odborníkov z praxe. Odbornú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach a podľa jednotlivých študijných odborov v materských školách, v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, sociálnych, kultúrnych inštitúciách, v inštitúciách a organizáciách verejnej správy, v zariadeniach cestovného ruchu. Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

9.2 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie - dvojročné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	v profesiách a pracovných pozíciách v predprimárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe.

Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.
----------------------------------	--

9.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť na prihláške potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

V študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo nemôže byť prijatý žiak, ktorý má nekorigovateľné poruchy reči, poruchy správania, je oslobodený od telesnej výchovy.

10 PROFIL ABSOLVENTA

10.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 76 Učiteľstvo sú kvalifikovaní zamestnanci so širokým odborným profilom, schopní samostatne vykonávať odborné činnosti v predprimárnom vzdelávaní, vo výchove vo voľnom čase, vo vzdelávacích, kultúrnych, sociálnych zariadeniach, zariadeniach cestovného ruchu, v opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti, vo verejnej správe, pre ktoré je podmienkou ukončené úplné stredné odborné vzdelanie.

Náročnosť profesií v daných oblastiach vyžaduje všeobecný rozhľad, odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolventi poznajú pedagogické a psychologické základy svojho odboru a vedia ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Vplývajú na formovanie osobnosti jedinca po stránke kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a senzomotorickej, čo predpokladá ovládanie príslušných metód a metódik práce s rôznymi vekovými kategóriami. Rešpektujú ľudské práva a slobodu jednotlivcov i skupín a zodpovedne využívajú získané informácie. Uplatňujú špecifiká edukačnej činnosti a integrácie detí zdravotne, telesne, zmyslovo či duševne postihnutých. Sú schopní aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, projektovať, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov. Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie.

V správaní absolventov tejto skupiny odborov dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Sú pripravení pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, sú komunikatívne zruční v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, majú kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačujú sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Majú predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Sú naklonení a otvorení novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolventi skupiny študijných odborov majú predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa ich schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Odborná stredoškolská príprava je orientovaná tak, aby absolvent tohto typu strednej školy mohol ďalej pokračovať vo vysokoškolskom vzdelávaní na prvom stupni.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

10.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonné štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený štátny, materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v štátnom, materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,

- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

10.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent má:

- vymedziť podmienky, princípy, obsah, stratégie metódy, prostriedky a formy edukačnej práce s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- vysvetliť špecifiká edukačnej činnosti a integrácie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- definovať a vysvetliť základné pojmy zo psychológie,
- pomenovať a popísať základné psychické procesy a stavy, štruktúru a dynamiku osobnosti,
- vysvetliť zvláštnosti sociálneho prostredia, pomenovať sociálne roly a sociálne skupiny v priebehu života človeka,
- vymedziť zásady duševnej hygieny, popísať náročné životné situácie a metódy ich zvládania,
- vybrať a vysvetliť príklady metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy a sebatvorby,
- vybrať príklady metód a techník hodnotenia vlastnej práce a práce iných, odôvodniť ich výber a význam využitia,
- vysvetliť ľudské práva, práva dieťaťa a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- popísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- popísať vybavenie lekárnice a uviesť príklady jej použitia,
- vysvetliť základné postupy poskytnutia prvej pomoci,
- pomenovať príslušnú dokumentáciu v odbore a uviesť príklady jej použitia,
- používať zvukové a grafické prostriedky cudzieho jazyka,
- aplikovať slovnú zásobu v rozsahu vymedzených odborných tém,

- používať vybrané morfológické a syntaktické javy, vybrané javy z oblasti štylistiky,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch s komunikatívnym zámerom,
- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych, najmä odborných termínov, používať kompenzačné vyjadrovanie,
- pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým, odbornej terminológie, elektronickým) a využívať iné jazykové príručky a informačné zdroje.

a) Požadované zručnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent vie:

- analyzovať nadobudnuté poznatky a aplikovať ich v praxi,
- uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, na zvládanie stresov a rizík povolania,
- uplatňovať základné právne normy a pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci,
- poskytnúť základnú prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život,
- citlivo a taktne komunikovať s ľuďmi,
- uplatňovať etické princípy v správaní a konaní,
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i osobného charakteru,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií,
- vytvárať prostredie dôvery, bezpečia, optimizmu.
- samostatne a aktívne zvládať riešenia každodenných pracovných situácií.

b) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Pre všetky študijné odbory skupiny 76 Učiteľstvo sú záväzné tieto výkonové štandardy:

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- schopnosťou zvládať záťažové životné situácie,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

11.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Disponibilné hodiny	30	960
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	14	448
Disponibilné hodiny	30	960
SPOLU	66	2112

11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium – študijné odbory:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

- využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
 - e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov predchádzajúceho štúdia.
 - f) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe, ktorej rozsah a zaradenie v ročníkoch bude uvedený v učebnom pláne ŠkVP, vo vzdelávacej oblasti „Praktická príprava“ (podľa špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru); zároveň absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
 - g) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu alebo odborného predmetu.
 - h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
 - i) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
 - j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

12 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie rozvíja vedomosti, zručnosti, návyky a ďalšie schopnosti žiakov, nadobudnuté v predchádzajúcom vzdelávaní. Jeho výsledným efektom je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožní absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila, alebo pokračovať v ďalšom štúdiu. Odborné vzdelávanie v skupine študijných odborov 76 Učiteľstvo predstavuje komplex odborných vedomostí, praktických zručností, schopností a návykov definovaných v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikované vykonávanie pracovných činností vo zvolenom odbore.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

12.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľ je zameraný na osvojenie základných pojmov z pedagogických disciplín tak, aby žiak získal spôsobilosť riešiť konkrétne výchovno-vzdelávacie situácie. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka (spôsobilosti nevyhnutné na sebaopoznanie, seba výchovu, sebarozvoj), sprostredkúva mu vedomosti o subjekte výchovného a vzdelávacieho pôsobenia, o možnostiach jeho formovania a to v úzkej spolupráci s kolegami a ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie učiteľa materskej školy a vychovávateľa.

Psychologické disciplíny umožňujú žiakovi spoznať zákonitosti mentálneho vývoja a duševnej hygieny a možnosti ich uplatnenia vo výchovno-vzdelávacom procese, v pracovnom aj osobnom živote. Poznáva špecifiká psychického, fyzického a sociálneho a emocionálneho vývinu človeka, na základe ktorého dokáže zvoliť primerané stratégie, formy a prostriedky výchovno-vzdelávacieho pôsobenia.

Obsah nadväzuje na poznatky získané v základnej škole a rozvíja ich v oblasti všeobecnej biológie, genetiky, anatómie a fyziológie človeka. Dôraz je kladený najmä na hygienu, starostlivosť o zdravie, poznanie chorôb a ich prevenciu, na prevenciu úrazov a poskytnutie prvej pomoci. V obsahu sa kontinuálne prelínajú aj prvky environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Dôležitou súčasťou je rozvoj metodických a praktických spôsobilostí v konkrétnej práci, v nadväznosti na teoretické vedomosti získané najmä v pedagogických a psychologických disciplínach. Žiak si osvojí rôzne stratégie, formy a prostriedky

práce, učí sa používať primerané materiály, techniky, pomôcky vzhľadom na vekové a individuálne osobitosti a záujmy jedinca.

Žiak si osvojuje základné právne normy z odboru, pozná organizáciu a systém riadenia, ako aj ciele politiky štátu v odbore.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

12.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

V prakticky orientovaných činnostiach žiak uplatňuje nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti najmä z pedagogických, psychologických disciplín, metodík ako aj z ostatných odborných predmetov. Dôležitou súčasťou odbornej prípravy je utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené osoby, hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

12.3 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

Študijný odbor
VYCHOVÁVATEĽSKO-OPATROVATEĽSKÁ ČINNOSŤ
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- definovať a vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, sociálnej pedagogiky, andragogiky a geragogiky,- popísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom, žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,- vymedziť pravidlá pedagogickej komunikácie a špecifiká komunikácie, so žiakmi/klientmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,- stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,- stručne charakterizovať obsah záujmových aktivít klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, žiakov/detí, so špeciálnymi

- mi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky, výtarnej výchovy, žiakov/detí, žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky telesnej výchovy, pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- popísať, vysvetliť, obsah, metódy, formy, prostriedky pracovnej výchovy žiakov/detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počnúc mladším školským vekom,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- na konkrétnom príklade charakterizovať výchovný program školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia,
- vysvetliť základné pojmy z patopsychológie a objasniť problematiku psychológie práce a pomáhajúcich profesií,
- definovať problematiku učenia a organizáciu edukačného procesu,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka,
- vysvetliť ľudské práva a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- popísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie,
- popísať vybavenie lekárníčky a uviesť príklady jej použitia,
- vymedziť teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti⁷ prevencie, hygieny a epidemiológie,
- reprodukovať základné poznatky o systémových ochoreniach,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- definovať základné zložky potravín a ich vplyv na zdravie človeka,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Obsah je zameraný na pedagogické, andragogické, geragogické a psychologické disciplíny s prepojením na základy sociológie. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách vychovávateľskej práce, školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, všetko vo vzťahu k súčasnosti i minulosti. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, s prihliadnutím na ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a v súlade so psychologickými zákonitosťami učenia, vyučovania, výchovy. Súčasne spoznajú i jedinec ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie systému vzdelávania na Slovensku, úlohy a poslanie vzdelávacích inštitúcií na jednotlivých stupňoch, organizácii a riadení školstva, možnostiach neformálneho a informálneho vzdelávania. Zároveň sú žiaci vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia.

Osobnosť vychovávateľa/opatrovateľa

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hy-

⁷ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR

gieny, rozvíjali profesné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebazpoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, sebvýchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Základy zdravotných náuk

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na rôzne vekové kategórie (deti, dospelí, seniori). Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o základných druhoch chorôb a ich prevencii s dôrazom na infekčné choroby, spôsoby ich prenosu, ich liečbe a prevencii ako aj o príčinách úrazov, ich následkoch v jednotlivých vekových kategóriách, o povinnom vybavení lekárnicky a jej použití v prípade konkrétneho úrazu.

Metodika záujmových činností

Obsah je zameraný na osvojenie si vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie záujmových činností pre rôzne vekové kategórie s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Žiaci získavajú teoretické základy rozvoja záujmových činností u žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť – spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovno-sportová oblasť). Žiaci si osvojujú obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, pracovnej výchovy a učia sa ich integrovane aplikovať vo vyššie uvedených tematických oblastiach. Obsahový štandard je úzko prepojený s obsahovým štandardami „Základy vied o človeku a spoločnosti“ a „Edukačný proces“, čo umožňuje žiakovi aplikovať v rozvíjaní záujmových činností žiakov aj ďalšie oblasti (zložky) výchovy (estetická výchova, prosociálna výchova, mravná výchova, rozumová výchova, environmentálna výchova).

Opatrovateľská činnosť

Obsah je zameraný na teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti, podmienok poskytovania opatrovateľskej starostlivosti (domácej, v zariadeniach sociálnych služieb), pomôcok a prostriedkov uľahčujúcich opatrovateľskú starostlivosť o jednotlivé skupiny klientov. Žiaci si osvojujú teoretické vedomosti nevyhnutné pre zvládnutie úkonov sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít klienta, jeho aktivizáciu a podporu sebestačnosti. Učia sa racionálne organizovať domáce práce, ekonomicky a ekologicky hospodáriť, osvojujú si zásady racionálnej výživy, učia sa orientovať v potravinárskych výrobkoch, dodržiavať hygienické predpisy a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia.

Základná legislatíva v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si všeobecne záväzných právnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov, smerníc) v oblasti sociálnych služieb, výchovy a vzdelávania, na konkrétnu pomoc občanovi v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnostiach, na sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje a na systém sociálnych služieb vybraným skupinám obyvateľstva na Slovensku a v Európskej únii.

Cudzí jazyk v odbore

Odborné témy vychádzajú z obsahu odborných predmetov. V rámci výučby je potrebné zamerať sa na témy z oblasti vied o človeku, spoločnosti, edukačných činností, hygienu, starostlivosť o zdravie, etiky opatrovateľskej práce, sociálnych služieb, ľudské práva a právne predpisy v oblasti edukačnej práce a sociálnych služieb.

Ústny prejav rozvíja schopnosť komunikovať – tvoriť pokyny, informácie. Žiak dokáže vytvoriť jasný opis a vyjadriť sa zrozumiteľne na témy, ktoré majú vzťah k predmetu jeho záujmu, dokáže myšlienky rozviesť, doplniť ich o argumenty. Dokáže používať jazyk plynulo v širokom rozsahu všeobecných, profesijných tém.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu písaného textu (vyplňanie formulárov, dotazníkov, písanie správ, tvorivý písomný prejav). Žiak dokáže napísať jasný a podrobný text na témy vzťahujúce sa na jeho oblasť záujmu, pričom spracúva informácie z rôznych zdrojov.

Počúvanie – žiak prijíma a spracúva hovorový vstup, ktorý pochádza od iného hovoriaceho. Žiak počúva preto, aby porozumel jadru veci, zachytil špecifické informácie, porozumel detailom a pochopil naznačené súvislosti na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v pracovnom živote vrátane odborných diskusií vo svojom odbore.

Čítanie – žiak v pozícii čitateľa spracúva ako vstup písané texty (čítanie na získanie všeobecnej informácie, čítanie pre zábavu). Snaží sa pochopiť jadro veci, získať konkrétne informácie, porozumieť a pochopiť naznačené významy daného textu. Dokáže vyhľadať informácie zo špecializovaných zdrojov vo svojom odbore.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- riešiť problematiku voľnočasových aktivít v zariadeniach sociálnych služieb,
- zvládnuť integráciu žiakov/klientov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,
- rozvíjať u svojich žiakov/klientov vzťah k hudobným, výtvarným, pracovným, dramatickým, športovým a telesným činnostiam,
- aktivizovať klientov v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnosti k hudobným, výtvarným, dramatickým, športovým, telesným a pracovným činnostiam,
- využívať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- pestovať u žiakov/klientov kladný vzťah k prírode a jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných.
- aplikovať obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej, telesnej, pracovnej výchovy, estetickej výchovy, prosociálnej výchovy, mravnej výchovy, rozumovej výchovy, environmentálnej výchovy v tematických oblastiach výchovného programu školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia(školský klub detí, centrum voľného času, školské stredisko záujmovej činnosti),
- na príklade konkrétneho školského výchovno-vzdelávacieho zariadenia vysvetliť postup tvorby výchovného programu
- komunikovať a realizovať stretnutia s rodičmi,
- uplatňovať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s rodičmi žiakov a s príbuznými klientov zariadení sociálnych služieb a v domácej starostlivosti,
- uplatňovať komunikatívne zručnosti v práci so zverenými žiakmi/klientmi,
- samostatne poskytovať opatrovateľskú starostlivosť o klienta v rozsahu vymedzenom platnými predpismi MPSVaR SR a MZ SR,
- vypracovať a realizovať plán opatrovateľskej služby v domácnosti občana a individuálny plán opatrovateľskej služby v zariadeniach sociálnych služieb,
- zabezpečovať správny somatický a neuropsychický vývin klientov,
- riešiť jednoduché zdravotné problémy žiaka/klienta,
- spolupracovať s odborníkmi z edukačných, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení.

Obsahové štandardy

Aplikácia poznatkov v edukačnom procese

Žiak si má osvojiť základné zručnosti pre edukačnú prácu t. j., aby dokázal naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť edukačné činnosti s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti jedinca ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky zariadenia, príp. aj vzhľadom na jeho handicap. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti počítačovej a informačnej techniky v odbore. Dôraz je kladený najmä na metodické spôsobilosti žiaka rozvíjať osobnosť klientov po stránke kognitívnej, socio-afektívnej, senzomotorickej ako aj spolupracovať s ďalšími odborníkmi pri riešení ich problémov. V obsahu praktickej prípravy je zaradené zvládnutie vychovávateľskej činnosti a opatrovateľskej starostlivosti o zverného klienta.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktných a kultivovaných komunikačných zručností ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe v styku so žiakmi, klientmi, príbuznými klientov a verejnos-

ťou. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava pre vychovávateľské a opatrovateľské činnosti

Žiaci získavajú a rozvíjajú si praktické zručnosti potrebné pre výkon edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a pre výkon opatrovateľskej činnosti v zariadeniach sociálnych služieb a v domácej starostlivosti.

Praktická príprava v zariadeniach, v ktorých sa realizuje vychovávateľská činnosť. Žiaci nadobúdajú a overujú si praktické zručnosti potrebné pre realizáciu záujmových činností u žiakov/klientov počnúc mladším školským vekom a žiakov/klientov so zdravotným znevýhodnením v tematických oblastiach (vzdelávacia oblasť: spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, prírodno-environmentálna oblasť, esteticko-výchovná oblasť – výtvarná, hudobná, literárno-dramatická, telovýchovno-sportová oblasť – zdravotná, turistická, dopravná).

Praktická príprava v zariadeniach, v ktorých sa realizuje opatrovateľská činnosť. Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon vlastnej opatrovateľskej činnosti – integrujú vedomosti, zručnosti, postoje a návyky z opatrovateľskej, psychologickéj a etickej oblasti do komplexnej starostlivosti o klienta. Oboznamujú sa s atmosférou v zariadeniach sociálnych služieb, osvojujú si základné praktické profesionálne návyky z oblasti organizačnej, bezpečnostnej a zdravotno-hygienickej, používajú vhodné pracovné a kompenzačné pomôcky, spájajú teoretické poznatky s praktickou činnosťou. Podstatu tvorí nácvik postupov zvládania úkonov sebaobsluhy klienta (osobná hygiena, stravovanie, starostlivosť o lôžko obliekanie, mobilita, motorika a pod.), zabezpečenia chodu domácnosti klienta vrátane zabezpečovania stravy, starostlivosti o životné prostredie klienta v zariadeniach sociálnej starostlivosti alebo v domácnosti, zabezpečenia jeho základných sociálnych aktivít (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavovanie úradných záležitostí). Súčasťou praktickej prípravy je aj nácvik základných sociálnych zručností spojených s udržiavaním sebestačnosti klienta, s jeho životosprávnou a denným režimom, podporou sociálnych kontaktov s okolím, rozvojom jeho záujmových aktivít, uspokojovaním jeho ďalších osobných potrieb.

Študijný odbor

UČITEĽSTVO PRE MATERSKÉ ŠKOLY A VYCHOVÁVATEĽSTVO

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, predškolskej pedagogiky, pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky,
- vybrať, reprodukovať a analyzovať významné historické udalosti a osobnosti z dejín školstva, edukácie na Slovensku a vo svete,
- popísať školskú sústavu v Slovenskej republike,
- definovať a vysvetliť základné pojmy a témy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej a pedagogickej psychológie, psychológie osobnosti, vybrané témy z patopsychológie a psychohygieny,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na predškolský a mladší školský vek,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, porovnať podmienky, princípy, obsah, stratégie, metódy, zásady, formy, prostriedky edukácie detí v predškolskom a mladšom školskom veku,
- popísať a odôvodniť pravidlá pedagogickej komunikácie,
- popísať a porovnať alternatívne školy a koncepcie výchovy,
- definovať a popísať druhy, zákonitosti a podmienky učenia, efektívnosť a organizáciu vyučovania, osobitosti výchovného pôsobenia,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky oboznamovania detí predškol-

- ského a mladšieho školského veku so živou a neživou prírodou,
- popísať, vysvetliť a charakterizovať všetky hudobné činnosti,
- samostatne písať prípravy na rôzne edukačné hudobné aktivity,
- aplikovať hudobnú teóriu a terminológiu na metodický materiál,
- prepojiť vedomosti z dejín hudby s metodikou hudobnej výchovy,
- popísať základy výtvarných a pracovných techník používaných v školskej praxi (materské školy a školské výchovno-vzdelávacie zariadenia),
- rozlíšiť základné znaky detského výtvarného prejavu a popísať vývinové etapy a individuálne osobitosti tohto prejavu,
- aplikovať poznatky z dejín výtvarného umenia v tvorivých úlohách,
- vymedziť, vysvetliť charakteristické znaky vývojových období vo výtvarnom umení a aplikovať ich na tvorbe predstaviteľov,
- charakterizovať základné pojmy odbornej terminológie z telesnej výchovy,
- vysvetliť a zdôvodniť využitie jednotlivých druhov telovýchovného procesu, fáz motorického učenia a organizačných foriem,
- vysvetliť metodický postup nácviku základných lokomócií, umelých cvičení, pohybových a hudobno-pohybových hier, sezónnych činností,
- vysvetliť fyziologické základy telesnej a športovej výchovy, načrtnúť vplyv telesnej výchovy a telesných cvičení na organizmus detí,
- popísať pohybový vývin detí od narodenia po mladší školský vek,
- charakterizovať, popísať a členiť literatúru pre deti a mládež a tvorivo uplatňovať poznatky z nej v práci s deťmi,
- analyzovať populárno-náučnú literatúru a vhodne ju používať,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, obsah, metódy, formy, prostriedky jednotlivých vzdelávacích oblastí, podoblastí a prierezových tém,
- rozvíjať schopnosť dieťaťa uplatniť matematické predstavy a myslenie v komunikácii a aktívne ich využívať pri zvládaní životných situácií,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- analyzovať obsah, ciele, úlohy, stratégie, metódy, techniky, prostriedky tvorivej dramatiky a tvorivo ich aplikovať na školskú a mimoškolskú prax,
- vysvetliť základné pojmy z oblasti digitálnych technológií,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Dôraz je kladený na pedagogické a psychologické disciplíny. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces v materskej škole a v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, stratégiách a formách edukačnej činnosti v materskej škole a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach (školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti, centrum voľného času). Oboznámia sa so súčasnosťou a minulosťou edukačných zariadení zameraných na predprimárne vzdelávanie a výchovu vo voľnom čase. Osvoja si základy plánovania a vyhodnocovania edukačnej práce, zásady komunikácie s deťmi, ich zákonnými zástupcami. Dokážu riešiť integráciu osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasne spoznávajú i jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry a dynamiky osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia. Všetko v súlade so psychologickými zákonitostami učenia, vyučovania, výchovy. Zároveň sú žiaci vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia sa.

Osobnosť učiteľa/ky predprimárneho vzdelávania, vychovávateľa/ky

Obsah je tvorený tak, aby si žiaci uvedomili náročnosť a stresovosť profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a ďalších noriem viažucich sa na profesiu ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií vzhľadom na anatómiu a fyziológiu dieťaťa predškolského a mladšieho školského veku. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o infekčných chorobách, spôsoboch ich prenosu, ich liečbe a prevencii. Obsah je zameraný na poznanie príčin úrazov a ich následkov v jednotlivých vekových kategóriách, povinného vybavenia lekárníčky a jej použitia v prípade konkrétneho úrazu.

Metodiky edukačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie edukačných činností v materských školách a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. V osvojovaní si edukačnej činnosti v materskej škole sa vychádza zo schválených programových a metodických materiálov⁸, aby žiak získal základy pre rozvoj kompetencií (spôsobilostí) dieťaťa prostredníctvom tematických okruhov (Ja som, Ľudia, Kultúra, Príroda), s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. V osvojovaní si edukačnej činnosti v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach sa vychádza zo schválených programových a metodických materiálov⁹, aby žiak získal základy pre rozvoj kompetencií dieťaťa prostredníctvom tematických oblastí výchovy (vzdelávacia, spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telovýchovná, zdravotná a športová), s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Edukačné aktivity v hudobnej výchove sú zamerané predovšetkým na predvádzanie modelových výstupov z rôznych hudobných činností a na ovládanie metodiky ich nácviku. V literárnej a jazykovej výchove sú zamerané na prehľbovanie estetického cítenia detí a ich rozhladenosti v detskej literatúre, na upevňovanie čitateľských návykov a hygieny čítania. V tvorivej dramatike žiak prostredníctvom dramatických hier, improvizácií, dramatizácií a inscenačnej tvorby získava teoretické vedomosti, praktické spôsobilosti a zručnosti pre riadenie dramatických činností v práci s deťmi, zručnosti s predmetom, rekvizitou, s vodením bábok, ovládanie metodiku práce s deťmi nad divadelným tvarom, vie s istotou a zodpovednosťou vystupovať na verejnosti. Vo výtvarnej výchove žiak získava praktické zručnosti zamerané na rozvíjanie estetického cítenia a výtvarných schopností dieťaťa, tvorivosti prostredníctvom teoretických a praktických edukačných aktivít. V telesnej výchove sa edukačné aktivity zameriavajú na správny výber prostriedkov telesnej výchovy podľa veku detí s cieľom ich telesného, funkčného a pohybového zdokonaľovania, ako aj upevňovania ich zdravia a pohybovej výkonnosti. V rozvíjaní matematickej gramotnosti sú edukačné aktivity zamerané na osvojenie a používanie správnej matematickej terminológie a relevantného spôsobu vyjadrovania sa, na objavovanie, poznávanie, hľadanie a pochopenie vzájomných vzťahov, súvislostí a postupov potrebných pre nadobúdanie matematického myslenia detí.

Ľudské práva a právne minimum v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si práva dieťaťa základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne získajú kompetencie k podpore a obhajobe ľudských práv a práv dieťaťa v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si legislatívnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov, smerníc) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

Cudzí jazyk v odbore

Odborné témy vychádzajú z obsahu odborných predmetov. V rámci výučby je potrebné zamerať sa na témy z oblasti vied o človeku, edukačných činností, hygienu, starostlivosť o zdravie, etiky edukačnej práce, inštitúcií pre predprimárne vzdelávanie, voľný čas, sociálnu komunikáciu, ľudské práva

⁸ Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Metodika predprimárneho vzdelávania.

⁹ Štátny vzdelávací program ISCED 1

a právne predpisy v oblasti sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb.

Ústny prejav rozvíja schopnosť komunikovať – tvoriť pokyny, informácie, oslovenie publika (prejavy, prednášky, prezentácie). Žiak dokáže vytvoriť jasný opis a vyjadriť sa zrozumiteľne na témy, ktoré majú vzťah k predmetu jeho záujmu, dokáže myšlienky rozviesť, doplniť ich o argumenty. Dokáže používať jazyk plynulo v širokom rozsahu všeobecných, profesijných tém.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu písaného textu (vyplňanie formulárov, dotazníkov, písanie správ, tvorivý písomný prejav). Žiak dokáže napísať jasný a podrobný text na témy vzťahujúce sa na jeho oblasť záujmu, pričom spracúva informácie z rôznych zdrojov.

Počúvanie – žiak prijíma a spracúva hovorový vstup, ktorý pochádza od iného hovoriaceho. Žiak počúva preto, aby porozumel jadrú vecí, zachytil špecifické informácie, porozumel detailom a pochopil naznačené súvislosti na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v pracovnom živote vrátane odborných diskusií vo svojom odbore.

Čítanie – žiak v pozícii čitateľa spracúva ako vstup písané texty (čítanie na získanie všeobecnej informácie, čítanie pre zábavu). Snaží sa pochopiť jadro vecí, získať konkrétne informácie, porozumieť a pochopiť naznačené významy daného textu. Dokáže vyhľadať informácie zo špecializovaných zdrojov vo svojom odbore.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné činnosti, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- analyzovať a hodnotiť edukačnú činnosť svoju i kolegov,
- preukázať samostatnosť a tvorivosť v práci,
- realizovať edukačnú prácu v reálnych podmienkach školy pod vedením skúseného pedagóga z praxe,
- úspešne integrovať deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami medzi ostatné deti,
- analyzovať a hodnotiť správanie dieťaťa,
- komunikovať a spolupracovať s rodičmi, preukázať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii,
- preukázať základy pohybových zručností zo základných športových odvetví a metodiku ich nácviku,
- rozvíjať vzťah detí k prírode, jej ochrane a k ochrane vlastného zdravia i zdravia iných,
- hrať na hudobné nástroje (hlavný a vedľajší) v rozsahu hudobnej literatúry určenej pre deti predškolského a mladšieho školského veku a jednoducho inštrumentálne improvizovať,
- spievať piesne rôznych žánrov rytmicky presne a intonačne čisto s nástrojmi i bez neho,
- rozvíjať hlasovú techniku, rozšíriť hlasový rozsah,
- používať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- prakticky realizovať modelové výstupy z rôznych hudobných činností v súlade s metodiku ich nácviku,
- rozvíjať výtvarné schopnosti a zručnosti ako i estetické cítenie detí prostredníctvom praktických výtvarných činností,
- zhotoviť a vhodne použiť názornú didaktickú pomôcku v rámci edukačnej práce v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach,
- pracovať s ilustráciou,
- pracovať s populárno-náučnou literatúrou a vhodne ju využívať vo všetkých činnostiach v priebehu dňa,
- rozvíjať vzťah detí k hovorenému slovu, k materinskému jazyku, k umeleckej a náučnej literatúre,
- uplatňovať metódy nácviku správnej výslovnosti, čítania a písania,
- aplikovať dramatické hry a improvizácie na bežné situácie zo života, využívať literárne a hudobné predlohy na dramatizáciu,
- preukázať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov,
- tvorivo spolupracovať s deťmi pri nácviku scénok, divadelných predstavení, literárno-dramatických pásiem alebo pri tvorbe iných verejných vystúpení,
- rozvíjať verbálnu a neverbálnu komunikáciu v práci s deťmi,
- využívať metodiku riadenia dramatických hier a improvizácií,

- pracovať s predmetom, rekvizitou a bábkou, využívať ich reálnu, zástupnú a imaginárnu funkciu,
- využívať informačno-komunikačné technológie, didaktickú techniku vo svojej práci a vo výchovno-vzdelávacej činnosti,
- používať osobný počítač, pracovať s textovým editorom, tvoriť tabuľky, pracovať s tabuľkami, grafmi, číselnými údajmi, databázami PC, tvoriť prezentácie,
- získavať informácie a komunikovať prostredníctvom internetu.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Žiak si má osvojiť základné spôsobilosti pre edukačnú činnosť t. j., aby dokázal naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť výchovno-vzdelávacie činnosti s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti dieťaťa a žiaka ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky školy, príp. aj vzhľadom na jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore. Dôraz je kladený najmä na metodické spôsobilosti žiaka rozvíjať osobnosť dieťaťa po stránke kognitívnej, sociálno-emocionálnej, perzeptuálno-motorickej s prihliadnutím na špecifické osobitosti edukácie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a ich integráciu do kolektívu intaktných detí.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon edukačnej činnosti v materskej škole a školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Aplikujú vedomosti, zručnosti a spôsobilosti z metodík hudobnej, výtvarnej, telesnej, literárnej a jazykovej výchovy a z tvorivej dramatiky. Dokážu používať poznatky zo psychohygieny ako aj stratégie, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy tak, aby zvládali stresy a riziká povolania, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život, pôsobili preventívne proti sociálno-patologickým javom. Praktické vyučovanie sa realizuje formou odbornej praxe (súvislej, priebežnej), praktických cvičení. Priebežná prax je komplementárnym vyučovacím predmetom k odborným predmetom hudobná výchova s metodikou, výtvarná výchova s metodikou, telesná výchova s metodikou, literárna a jazyková, dramatická výchova, metódika oboznamovania s prírodou a rozvoja matematických predstáv. Svojou časovou dotáciou vytvára priestor pre praktickú aplikáciu teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých vzdelávacích oblastiach predprimárneho vzdelávania a tematických oblastiach primárneho vzdelávania. Súčasťou priebežnej praxe je pozorovanie práce učiteliek v materských školách a vychovávateľiek v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie vlastných projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik, uplatňovanie teórie a metodík v praktických činnostiach, osvojovanie si profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizovanie a vedenie činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s deťmi. Obsah súvislej praxe je zhodný s obsahom priebežnej praxe v jednotlivých zariadeniach.

Študijný odbor

SOCIÁLNO-VÝCHOVNÝ PRACOVNÍK

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, sociológie, andragogiky, geragogiky,
- vysvetliť a analyzovať základné pojmy zo psychológie všeobecnej, vývinovej, sociálnej, osobnosti, patopsychológie, psychohygieny,
- popísať náročné životné situácie, stratégie, metódy ich zvládania
- charakterizovať význam a funkcie rodiny, rodinnej výchovy v procese začleňovania jedinca do spoločnosti,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie detí, dospelých a seniorov s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné aktivity,
- vysvetliť a aplikovať špecifiká edukačnej a sociálnej práce s osobami zo sociálne znevýhodneného prostredia, s utečencami, s migrantmi, bezdomovcami, s osobami so zdravotným znevýhodnením,
- popísať vzťahy medzi sociálnym prostredím a výchovou v kontexte starostlivosti o deti, mládež a dospelých,
- vysvetliť hru, jej znaky a fyziologickú podstatu jej fungovania, klasifikovať hry, objasniť pedagogickú, psychologickú a sociálnu funkciu hry,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti v pracovných a výtvarných technikách a zvládnuť základy pestovateľských, chovateľských a obslužných činností a aplikovať ich v praxi,
- charakterizovať niektoré možnosti využitia hudby, v práci s ľuďmi rôznych vekových kategórií (hudobné hry s využitím hovoreného a spievaného slova, hry s hudbou, dramatizácia, hra na telo a ľahko ovládateľných nástrojoch, počúvanie hudby),
- vysvetliť význam muzikoterapie pre človeka, ilustrovať ho na príkladoch,
- zdôvodniť využitie vlastnej fonotéky a videonahrávok pre prácu sociálno-výchovného pracovníka,
- prezentovať v praktických činnostiach metodické vedomosti a zručnosti (vypracovať scenár rôznych organizačných foriem),
- vysvetliť význam pohybu pre zdravie človeka,
- určiť zdravotný význam pohybových aktivít pre jednotlivé vekové kategórie, posúdiť vhodnosť pohybových aktivít podľa záujmu a veku,
- zostaviť program pohybových aktivít pre jednotlivé vekové skupiny,
- napláňovať organizácie telovýchovnej a športovej akcie a postup pri organizovaní športového podujatia,
- zostaviť kartotéku telovýchovných cvičení a hier,
- osvojiť si postupy tvorby programov pre voľný čas v jednotlivých oblastiach činnosti,
- popísať a porovnať sociálnu komunikáciu,
- definovať, vymedziť, analyzovať metódy sociálnej práce,
- orientovať sa v systéme sociálnej starostlivosti pre vybrané skupiny obyvateľstva,
- špecifikovať, resp. popísať a analyzovať sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje,
- vymedziť a vysvetliť predmet sociálno-právnej ochrany,
- porovnať spoločenskú realitu v rôznych oblastiach spoločenského života,
- analyzovať jednotlivé systémy spoločnosti,
- používať základné poznatky starostlivosti o zdravie,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- vysvetliť rôzne vzťahy v spoločnosti, popísať rôzne oblasti spoločenského života,
- uviesť a popísať obsah a význam právnych noriem, týkajúcich sa poskytovania pomoci jednotlivým skupinám obyvateľstva,
- definovať základné princípy manažérskej stratégie a taktiky a vysvetliť hlavné personálne a sociálne činnosti manažéra,
- vymedziť podstatu ekonomických javov, vzťahov a procesov súvisiacich so sociálne znevýhodneným prostredím,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Pozornosť je zameraná na psychológiu (všeobecnú, vývinovú, sociálnu), patopsychológiu a psychopatológiu, pedagogiku, andragogiku, geragogiku a sociológiu. Náležitá pozornosť je venovaná úlohe občianskej spoločnosti.

Edukačný proces

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukačnej práce a edukačných inštitúciách. Osvoja si základy integrácie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasne spoznajú i jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy či sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov.

Osobnosť edukátora

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a ďalších noriem viažucich sa k profesii ako aj dodržiavanie etických princípov profesie.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach a predpokladoch edukačného procesu, o infekčných chorobách, spôsoboch ich prenosu, ich liečbe a prevencii. Spoznajú príčiny úrazov a ich následkov v jednotlivých vekových kategóriách, povinné vybavenie lekárničky a jej použitie v prípade konkrétneho úrazu. Poskytnúť prvú pomoc pri stave ohrozujúcom život.

Metodiky edukačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie poznávacích, kultúrnych, umeleckých (výtvarných, hudobných, hudobno-pohybových, literárnych, dramatických a pod.), telovýchovných, pohybových a športových aktivít pre rôzne vekové kategórie, s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. V rámci predmetu Metodika edukačných činností – pedagogiky voľného času, je jej obsahová náplň zameraná na hru, jej špecifiká, edukačné činnosti a jej formy v jednotlivých zariadeniach. Obsahom výtvarnej výchovy je výtvarné umenie, výtvarné techniky, umenie a život, práca v živote človeka. Hudobná výchova – hudba a jej vnímanie, organizácia hudobného života, základy teórie literárno-dramatickej výchovy, dramatická výchova, dramaterapia, návštevy kultúrnych podujatí.

Sociálno-výchovná oblasť

Žiaci spoznávajú sociálnu politiku štátu, jej systém nástroje, základy sociálnej práce, organizáciu a systém sociálnej starostlivosti, sociálnej pomoci, sociálno-právnej ochrany. Osvoja si metódy sociálnej práce a ich uplatnenie pre jednotlivé skupiny klientov.

Ľudské práva a právne predpisy v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si legislatívnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov) v odbore, poznanie systému riadenia a inštitúcií, ktoré v danej oblasti pôsobia v štátnej správe, samospráve, treťom sektore na Slovensku a v Európskej únii.

Cudzí jazyk v odbore

Odborné témy vychádzajú z obsahu odborných predmetov. V rámci výučby je potrebné zamerať sa na témy z oblasti vied o človeku, edukačných činností, hygienu, starostlivosť o zdravie, etiky sociálnej práce, sociálnej politiky, sociálnej pomoci, charitatívnej činnosti, sociálnych problémov vekových a sociálnych skupín, ľudské práva a právne predpisy v oblasti sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb.

Ústny prejav rozvíja schopnosť komunikovať – tvoriť pokyny, informácie, oslovenie publika (prejavy, prednášky, prezentácie). Žiak dokáže vytvoriť jasný opis a vyjadriť sa zrozumiteľne na témy, ktoré majú vzťah k predmetu jeho záujmu, dokáže myšlienky rozviesť, doplniť ich o argumenty. Dokáže používať jazyk plynulo v širokom rozsahu všeobecných, profesijných tém.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu písaného textu (vypĺňanie formulárov, dotazníkov, písanie správ, tvorivý písomný prejav). Žiak dokáže napísať jasný a podrobný text na témy vzťahujúce sa na jeho oblasť záujmu, pričom spracúva informácie z rôznych zdrojov.

Počúvanie – žiak prijíma a spracúva hovorový vstup, ktorý pochádza od iného hovoriaceho. Žiak počúva preto, aby porozumel jadru veci, zachytil špecifické informácie, porozumel detailom a pochopil naznačené súvislosti na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v pracovnom živote vrátane odborných diskusií vo svojom odbore.

Čítanie – žiak v pozícii čitateľa spracúva ako vstup písané texty (čítanie na získanie všeobecnej informácie, čítanie pre zábavu). Snaží sa pochopiť jadro veci, získať konkrétne informácie, porozumieť a pochopiť naznačené významy daného textu. Dokáže vyhľadať informácie zo špecializovaných zdrojov vo svojom odbore.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- riešiť problematiku integrácie zdravotne postihnutých a sociálne ohrozených jedincov,
- spolupracovať s odborníkmi z výchovných, vzdelávacích, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení,
- navrhnúť riešenia v starostlivosti o rodinu, deti, mládež, seniorov, postihnutých a neprispôsobivých občanov, rizikových skupín,
- pod kontrolou pracovať s jednotlivcom, skupinou i komunitou,
- vytvoriť programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- uplatňovať zručnosti pedagogickej a sociálnej komunikácie v práci s klientom,
- ovládať desaťprstovú hmatovú metódu v administratíve a korešpondencii,
- vypracovať a prezentovať projekty zo sociálnej oblasti.

Obsahové štandardy

Edukačný proces

Žiak si má osvojiť základné zručnosti pre edukačnú prácu s klientmi rôznych vekových kategórií, t. j., aby dokázal naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť edukačné aktivity s prihliadnutím na ich individuálne osobitosti ako aj na ich potreby, záujmy a podmienky zariadenia. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Odborná prax sa uskutočňuje formou priebežnej a súvislej odbornej praxe. V rámci priebežnej praxe žiaci aktívne využívajú osвоенé teoretické poznatky z odborných predmetov, dopĺňajú si poznatky o sociálnej práci, oboznamujú sa s náplňou práce štátnych a neštátnych inštitúcií z oblasti sociálnej starostlivosti a podieľajú sa na riešení problémov sociálnych klientov. Súčasťou priebežnej praxe je aj

tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik uplatňovania metodiky edukačných činností, osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie, rozvíjanie sociálnych zručností potrebných pri práci s ľuďmi. V rámci súvislej praxe sa naučia pozorovať, analyzovať a interpretovať konkrétne sociálne situácie, získajú orientáciu v činnostiach sociálnych pracovníkov, oboznámia sa so základnou dokumentáciou, legislatívou a organizáciou záujmovej, sociálnej a výchovnej činnosti v konkrétnych zariadeniach sociálneho charakteru.

Študijný odbor

ANIMÁTOR VOĽNÉHO ČASU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať voľný čas, pojem animácia v súvislosti s voľným časom,
- vysvetliť základné pojmy z pedagogiky, pedagogiky voľného času, teórie výchovy, špeciálnej pedagogiky, andragogiky, geragogiky a sociológie,
- vymedziť zásady, metódy, organizačné formy, prostriedky a obsah výchovy a vzdelávania detí, mládeže a dospelých s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- definovať voľný čas ako priestor profesionálneho pôsobenia animátora,
- popísať animáciu ako nástroj profesionálneho pôsobenia animátora,
- vymedziť základné zložky, zábery a princípy animácie,
- charakterizovať určujúce znaky jednotlivých animačných oblastí,
- uviesť základné princípy, metódy a postupy pri tvorbe a realizácii animačných programov,
- vysvetliť podstatu hry ako jednej zo zložiek animácie,
- uviesť základné znaky a klasifikáciu hier,
- projektovať, organizovať a realizovať voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- popísať postupy animácie v zariadeniach, ktoré poskytujú voľnočasové aktivity,
- vysvetliť metódy, formy, prostriedky dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- naplánovať a zorganizovať animačné aktivity z oblasti dramatického, výtvarného a hudobného umenia a telesnej kultúry,
- analyzovať vekové osobitosti človeka v jednotlivých vývinových obdobiach,
- vymedziť požiadavky na odbornosť a osobnostný profil animátora,
- definovať základné kvalifikačné predpoklady pre výkon práce animátora a oblasti jeho pracovného uplatnenia,
- vysvetliť podstatu a význam duševnej hygieny v živote každého človeka s osobitným dôrazom na profesiu animátora,
- rozoznať nebezpečenstvo syndrómu vyhorenia v povolaniach založených na sociálnych vzťahoch, záťažových situáciách (stres, frustrácia, konflikt, deprivácia),
- vysvetliť význam komunikácie v medziľudských vzťahoch, určiť formy sociálnej komunikácie,
- popísať druhy sociálnych skupín a ich znaky,
- vysvetliť základné pojmy zo sociológie,
- vymedziť podstatu vybraných odvetvových sociologických disciplín,
- diskutovať o rôznych systémoch spoločnosti,
- vysvetliť základné pojmy z teórie a dejín kultúry,
- rozlíšiť charakteristické znaky jednotlivých vývojových období v dejinách kultúry,
- popísať vplyv kultúry na ľudské správanie a prežívanie,
- definovať základné pojmy z manažmentu a marketingu,
- charakterizovať základné manažérske funkcie,
- popísať nástroje, spôsoby a formy riadiacej práce manažéra,
- definovať pojmy marketingu a marketingové riadenie,

- popísať nástroje a priebeh marketingového výskumu,
- aplikovať jednotlivé zložky propagačného mixu na praktických príkladoch.
- definovať pojmy projekt a projektový manažment,
- analyzovať jednotlivé etapy tvorby projektu,
- používať IKT pri príprave voľnočasových aktivít a programov v jednotlivých animačných oblastiach,
- vysvetliť základné pojmy z cestovného ruchu,
- charakterizovať systém cestovného ruchu, oblasti, strediská a podniky cestovného ruchu,
- popísať produkty a služby cestovného ruchu,
- zostaviť plán trasovania, program, organizačné, materiálne a personálne zabezpečenie určenej aktivity cestovného ruchu,
- vysvetliť základné pojmy z hospodárskej geografie v aplikácii na praktické činnosti,
- vymedziť základné okruhy problémov občianskeho, pracovného, obchodného, trestného a rodinného práva,
- definovať hlavné ekonomické javy, vzťahy a procesy v súčasnom trhovom hospodárstve,
- analyzovať procesy živej prírody a vzájomný vzťah človeka a prírody,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať v komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Pozornosť je sústredená na pedagogické vedy s osobitným dôrazom na pedagogiku voľného času a pedagogiku zážitku a psychologické vedy (vývinová, sociálna psychológia, psychológia osobnosti). Náležitá pozornosť je venovaná aj aplikovaným vedám o spoločnosti a človeku.

Teoretické základy edukácie

Žiaci získajú základné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukácie v inštitúciách, ktoré ich uplatňujú vo svojej činnosti. Súčasne spoznajú jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, ako i z hľadiska sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii detí, mládeže, dospelých a seniorov. Žiaci získavajú základné vedomosti z teórie výchovy a vzdelávania, osvojujú si zručnosti plánovania a projektovania edukačnej činnosti a spôsoby hodnotenia vlastnej práce.

Osobnosť animátora

Obsah je tvorený tak, aby sa formovala osobnosť animátora v podmienkach záťažových situácií. Žiaci sa učia zvládať náročnosť zvolenej profesie, uplatňovať zásady duševnej hygieny vo svojej práci, rozvíjať profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie a seba výchovy. Dokážu hodnotiť vlastnú prácu ako i prácu iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie základných ľudských práv, na dodržiavanie etických princípov profesie ako aj ďalších noriem viažucich sa k zvolenej profesii. Žiaci sú systematicky vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia.

Biológia a starostlivosť o zdravie

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na dané vekové kategórie. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie. Obsah je zameraný aj na problematiku prevencie úrazov a poskytovania prvej predlekárskej pomoci.

Metodiky animačných činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu,

realizáciu a vyhodnocovanie animačných aktivít pre rôzne vekové kategórie, s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov a potrieb. Cieľom je poskytnúť základné teoretické vedomosti o voľnom čase, metódach výchovy k aktívnemu, tvorivému a kultivovanému tráveniu voľného času. Metodika animačnej činnosti zameraná na šport a telovýchovné činnosti poskytuje praktické návody pre tvorbu programov zameraných na rozvoj pohybových aktivít a hier, relaxačných cvičení s prvkami muzikoterapie, otužovanie a strečing. Dôležitou súčasťou obsahu vzdelávania v oblasti športu je osvojovanie si kompetencií zameraných na organizáciu a zabezpečenie športových aktivít, akcií a podujatí (príprava, propagácia, organizácia, materiálové zabezpečenie). Metodika animačnej činnosti zameraná na výtvarnú činnosť poskytuje teoretické vedomosti a praktické zručnosti z výtvarných techník. Cieľom je aktívne používanie výrazových prostriedkov z oblasti zobrazovania (kresba, maľba, grafika, tlač, koláž, práca s prírodným materiálom). Súčasťou metodiky sú aj pracovné činnosti (ručné práce, kombinované techniky, montáže a demontáže, a i.). Metodika animačnej činnosti zameraná na hudbu poskytuje teoretické vedomosti a praktické zručnosti zamerané na spevákce, hudobno-pohybové, inštrumentálne činnosti a počúvanie hudby. Cieľom je využitie hudby v herných aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi. Pozornosť je venovaná aj problematike muzikoterapie jej metódam a formám práce s klientmi jednotlivých vekových kategórií. Metodika animačnej činnosti zameraná na dramatickú výchovu poskytuje praktické návody pre tvorbu programov zameraných na dramatické umenie v aktivitách pri práci s deťmi, mládežou, dospelými a seniormi. Obsahom je práca s knihou, reprodukčné činnosti, prednes, dramatické, námetové a symbolické hry, príprava literárno-dramatického pásma.

Ľudské práva, právne predpisy a riadenie v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na základy občianskeho, rodinného, trestného a pracovného práva, základy sociálnych a ekonomických javov, vzťahov a procesov, princípy, metódy a činnosti riadiacej práce manažéra na prvej a strednej úrovni, systém štátnych a neštátnych organizácií a inštitúcií, ktoré pôsobia v oblasti voľného času, základné informácie týkajúce sa podnikania v cestovnom ruchu. Žiaci získajú základné informácie o finančných nástrojoch na podporu voľnočasových aktivít na Slovensku a v krajinách Európskej únie.

Cudzí jazyk v odbore

Odborné témy vychádzajú z obsahu odborných predmetov. V rámci výučby je potrebné zamerať sa na témy z oblasti vied o človeku, animačných činností, hygienu, starostlivosť o zdravie, etiky práce, kultúry a umenia, cestovného ruchu, ľudské práva a právne predpisy v oblasti kultúry, turizmu, osvetových zariadení.

Ústny prejav rozvíja schopnosť komunikovať – tvoriť pokyny, informácie, oslovenie publika (prejavy, prednášky, zábavné programy, prezentácie). Žiak dokáže vytvoriť jasný opis a vyjadriť sa zrozumiteľne na témy, ktoré majú vzťah k predmetu jeho záujmu, dokáže myšlienky rozviesť, doplniť ich o argumenty. Dokáže používať jazyk plynulo v širokom rozsahu všeobecných, profesijných tém.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu písaného textu (vyplňanie formulárov, dotazníkov, písanie článkov, tvorba plagátov, písanie správ, tvorivý písomný prejav). Žiak dokáže napísať jasný a podrobný text na témy vzťahujúce sa na jeho oblasť záujmu, pričom spracúva informácie z rôznych zdrojov.

Počúvanie – žiak prijíma a spracúva hovorový vstup, ktorý pochádza od iného hovoriaceho. Žiak počúva preto, aby porozumel jadru veci, zachytil špecifické informácie, porozumel detailom a pochopil naznačené súvislosti na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v pracovnom živote vrátane odborných diskusií vo svojom odbore.

Čítanie – žiak v pozícii čitateľa spracúva ako vstup písané texty (čítanie na získanie všeobecnej informácie, čítanie pre zábavu). Snaží sa pochopiť jadro veci, získať konkrétne informácie, porozumieť a pochopiť naznačené významy daného textu. Dokáže vyhľadať informácie zo špecializovaných zdrojov vo svojom odbore.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- organizovať a realizovať programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií,
- uplatňovať základné pedagogické a psychologické zákonitosti, zásady a princípy pri riešení odborných problémov v praktických činnostiach,
- plánovať, organizovať a riadiť animačné aktivity v obci, v štátnych a komerčných inštitúciách a organizáciách poskytujúcich voľnočasové aktivity,
- pracovať s mapami, grafmi, štatistickým materiálom, odbornou literatúrou a ďalšími učebnými materiálmi,
- aplikovať poznatky a vedomosti z oblasti projektového manažmentu v praktických činnostiach pri tvorbe a realizácii projektov na zadanú alebo zvolenú tému,
- zostaviť a prezentovať projekt na určenú alebo zvolenú tému v oblasti aktivít voľného času,
- vypracovať finančné, materiálne a personálne zabezpečenie rôznych animačných programov,
- aplikovať umenie, hudbu a šport v aktivitách vo voľnom čase,
- pripraviť a predviesť krátke dramatické predstavenie pre klientov,
- ovládať desaťprstovú hmatovú metódu v administratívnej a korešpondencii.
- ovládať základy práce s počítačovou technikou a IKT,
- ovládať základy práce s textovým a tabuľkovým procesorom, internetom a programom na tvorbu prezentácií.

Obsahové štandardy**Edukačný proces**

Žiak si má osvojiť základné edukačné zručnosti, ktoré mu umožnia naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť programy pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach, vypracovať a odprezentovať projekt s tematikou súvisiacou s voľným časom s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti klienta ako aj na jeho potreby a záujmy, príp. aj vzhľadom na jeho handicap. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií v odbore.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej a kultivovanej komunikácie ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava

Žiaci si osvoja zručnosti v oblasti tvorby programov pre voľnočasové aktivity v jednotlivých animačných oblastiach pre klientov rôznych vekových kategórií a zručnosti v oblasti tvorby a prezentácie projektov zameraných na oblasť cestovného ruchu, manažmentu a marketingu aktivít voľného času a podnikania v oblasti voľného času. Naučia sa uplatňovať vo svojej práci poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, tak, aby zvládali stres a riziká povolania animátora, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú predlekársku pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach a pri stavoch ohrozujúcich život. Praktické vyučovanie sa realizuje formou odbornej praxe (priebežnej a súvislej) a praktických cvičení. Priebežná prax je komplementárnym vyučovacím predmetom k odbornému predmetu teória a metodika animačných činností v 3. a 4. ročníku. Svojou časovou dotáciou vytvára priestor pre praktickú aplikáciu teoretických vedomostí a odborných zručností v jednotlivých animačných oblastiach. Súčasťou priebežnej praxe je aj tvorba, realizácia, prezentácia a hodnotenie žiackych projektov na zadané témy. Cieľom vyučovania priebežnej praxe je nácvik uplatňovania teórie a metodiky animácie v praktických činnostiach v oblasti dramatického, výtvarného, hudobného umenia a kultúry a v rekreačnej telesnej výchovy, osvojovanie si základných profesionálnych postupov a zručností potrebných pre plánovanie, organizáciu a vedenie animačných činností, rozvíjanie sociálnych schopností a zručností potrebných pri práci s ľuďmi. Obsah súvislej odbornej praxe je totožný s obsahom priebežnej, ale miestom jej vykonávania nie je škola, ale kultúrne, rekreačné, kúpeľné, prípadne iné zariadenie alebo inštitúcia podobného charakteru v mieste bydliska žiaka alebo v jeho okolí, kde žiak realizuje uvedené animačné činnosti a aktivity samostatne pod dohľadom povereného zamestnanca.

Študijný odbor

STAROSTLIVOSŤ O SENIOROV V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej psychológie, psychológie osobnosti, patopsychológie a psychohygieny,
- objasniť problematiku psychológie práce, pomáhajúcich profesií, psychológie chorých a hendikepovaných,
- rozlišovať základné pojmy zo starostlivosti o seniorov, opatrovateľstva, geriatrickej starostlivosti, patológie, hygieny, epidemiológie, aktivít a integrácie, geragogiky, metodiky edukačných činností, andragogiky, sociálnej patológie,
- popísať, vysvetliť, analyzovať, podmienky, princípy, obsah, metódy, formy, prostriedky edukácie seniorov,
- vymedziť pravidlá komunikácie a špecifiká komunikácie s klientmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením,
- stručne charakterizovať obsah aktivít seniorov so zameraním na hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a pracovnú výchovu,
- definovať problematiku učenia a organizáciu edukačného procesu,
- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka so zameraním na seniorský vek,
- vysvetliť ľudské práva a základné právne normy odboru,
- načrtnúť, odôvodniť etické princípy profesie,
- popísať anatómiu a fyziológiu ľudského tela a určiť zmeny a patologické prejavy u starších osôb,
- vysvetliť zásady zdravého životného štýlu, hygieny a prevencie a zhodnotiť ich význam pre oblasť starostlivosti,
- vymedziť teoretické základy opatrovateľskej starostlivosti¹⁰ prevencie, hygieny a epidemiológie,
- opísať podstatu opatrovateľského procesu a jeho jednotlivé kroky, vysvetliť význam jeho využívania v praxi,
- definovať základný manažment starostlivosti o klienta v zariadení sociálnych služieb a v domácnosti,
- popísať a vysvetliť pravidlá pre vedenie súboru opatrovateľskej dokumentácie a vyberať primeranú formu,
- určiť metódy získavania informácií o klientovi pre účely opatrovania a poskytovania sociálnych služieb,
- reprodukovať základné poznatky o systémových ochoreniach a hodnotiť s nimi súvisiace prejavy u klienta/seniora,
- definovať teoretické základy prvej pomoci pri úrazoch a náhlych stavoch,
- rozlišovať základné zložky potravín a ich vplyv na zdravie človeka,
- rozoznať primerané technologické a dietetické postupy v spojitosti so zdravím klienta/seniora,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

¹⁰ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR

Základy vied o človeku a spoločnosti

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie vied o človeku a spoločnosti na takej úrovni, aby ich žiak dokázal primerane používať vo verbálnej i neverbálnej komunikácii s odbornou i laickou verejnosťou. Obsah je zameraný na geragogické a psychologické disciplíny s prepojením na základy sociológie.

Edukačný proces

Žiaci získajú základné všeobecné vedomosti o podmienkach, princípoch (zásadách), obsahu, metódach, formách edukačnej práce so seniormi. Obsah je zameraný na poznanie všeobecných i špecifických podmienok, princípov, obsahu, metód, foriem, prostriedkov, komunikácie v edukácii seniorov (prijímateľov sociálnej služby) s prihliadnutím na ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a v súlade so psychologickými zákonitostami učenia, vyučovania, výchovy. Súčasne spoznávajú jedinca ako subjekt edukácie a to z hľadiska psychických procesov, stavov, štruktúry osobnosti, špecifik z hľadiska ontogenézy, či sociálneho prostredia. Obsah je zameraný na poznanie systému vzdelávania na Slovensku, možnostiach neformálneho a informálneho vzdelávania. Zároveň sú žiaci vedení k uvedomeniu si potreby celoživotného vzdelávania a učenia.

Osobnosť poskytovateľa sociálnej služby, opatrovateľa

Obsah je tvorený tak, aby žiaci zvládli náročnosť a stresy profesie, uplatňovali zásady duševnej hygieny, rozvíjali profesijné i osobnostné kvality aplikovaním metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy, hodnotenia vlastnej práce a práce iných. Dôraz je kladený na poznanie a rešpektovanie ľudských práv a noriem viažucich sa k profesii ako aj dodržiavaniu etických princípov profesie.

Základy zdravotných náuk

Obsah je zameraný na osvojenie si odbornej terminológie, poznanie orgánov tela a sústav, pochopenie fyziologických funkcií a dysfunkcií s prepojením na vekovú kategóriu seniorov. Posúdenie zmien a ich prejavov u seniora je prepojené na rozhodovanie a vykonanie potrebných opatrení v situácii starostlivosti. Žiaci získajú základné informácie o hygienických podmienkach, základných druhoch chorôb s dôrazom na infekčné choroby, spôsoby prenosu, liečebné postupy, prevenciu ako aj o príčinách úrazov, ich následkoch u seniorov, o povinnom vybavení lekárníčky a jej použitia v prípade konkrétneho úrazu. Dôraz je kladený na zdravý životný štýl a zodpovednosť každého jednotlivca za svoje zdravie.

Metodika záujmových činností

Obsah je zameraný na osvojenie si metodických vedomostí a zručností pre plánovanie, organizáciu, realizáciu a vyhodnocovanie aktivít pre vekovú kategóriu seniorov s rešpektovaním vekových a individuálnych osobitostí, záujmov, potrieb. Žiaci získavajú teoretické základy rozvoja záujmových činností u seniorov (spoločensko-vedná oblasť, pracovno-technická oblasť, esteticko-výchovná oblasť, telovýchovno-športová oblasť). Žiaci si osvojujú obsah, metódy, formy, prostriedky hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, pracovnej výchovy a učia sa ich integrovať aplikovať.

Starostlivosť o seniorov, opatrovateľská služba

Obsah je zameraný na teoretické základy starostlivosti o seniorov, podmienky poskytovania sociálnych služieb, opatrovateľskej služby prijímateľovi sociálnej služby, ktorý sa nachádza v domácnosti alebo v zariadení sociálnej služby. Zdôrazňuje sa postup orientovaný na individuálne potreby, aktivizovanie prijímateľa sociálnej služby, spoluprácu s rodinou a vedenie určeného individuálneho plánu rozvoja. Žiaci si osvojujú teoretické vedomosti nevyhnutné pre zvládnutie postupov, ktoré senior vykonáva a to úkony sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základné sociálne aktivity. Žiaci sa učia racionálne organizovať domáce práce, ekonomicky, ekologicky hospodáriť a rozvíjať podnikateľské spôsobilosti. Osvojujú si zásady racionálnej výživy, orientujú sa v potravinárskych výrobkoch, dodržiavajú technologických postupov a zásad bezpečnosti a ochrany zdravia.

Základná legislatíva v odbore

Žiaci spoznávajú a osvojujú si základné ľudské práva, dokumenty o ľudských právach a ich aplikáciu v odbore. Súčasne sú vedení k podpore a obhajobe ľudských práv v profesijnom i občianskom živote. Obsah je zameraný na osvojenie si všeobecne záväzných právnych predpisov (zákonov, vyhlášok, nariadení vlády, pokynov, smerníc) v oblasti sociálnych služieb, na konkrétnu pomoc občanovi v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnostiach, na sociálnu politiku štátu, jej systém a nástroje

a na systém sociálnych služieb vybraným skupinám obyvateľstva na Slovensku a v Európskej únii.

Cudzí jazyk v odbore

Odborné témy vychádzajú z obsahu odborných predmetov. V rámci výučby je potrebné zamerať sa na témy z oblasti vied o človeku, spoločnosti, edukačných činností, hygienu, starostlivosť o zdravie, etiky opatrovateľstva, sociálnych služieb, ľudské práva a právne predpisy v oblasti sociálnych služieb.

Ústny prejav rozvíja schopnosť komunikovať – tvoriť pokyny, informácie. Žiak dokáže vytvoriť jasný opis a vyjadriť sa zrozumiteľne na témy, ktoré majú vzťah k predmetu jeho záujmu, dokáže myšlienky rozviesť, doplniť ich o argumenty. Dokáže používať jazyk plynulo v širokom rozsahu všeobecných, profesijných tém.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu písaného textu (vyplňanie formulárov, dotazníkov, písanie správ, tvorivý písomný prejav). Žiak dokáže napísať jasný a podrobný text na témy vzťahujúce sa na jeho oblasť záujmu, pričom spracúva informácie z rôznych zdrojov.

Počúvanie – žiak prijíma a spracúva hovorový vstup, ktorý pochádza od iného hovoriaceho. Žiak počúva preto, aby porozumel jadrú vecí, zachytil špecifické informácie, porozumel detailom a pochopil naznačené súvislosti na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v pracovnom živote vrátane odborných diskusií vo svojom odbore.

Čítanie – žiak v pozícii čitateľa spracúva ako vstup písané texty (čítanie na získanie všeobecnej informácie, čítanie pre zábavu). Snaží sa pochopiť jadro vecí, získať konkrétne informácie, porozumieť a pochopiť naznačené významy daného textu. Dokáže vyhľadať informácie zo špecializovaných zdrojov vo svojom odbore.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, seba výchovy, na zvládanie stresov a rizík povolania,
- v práci uplatňovať zodpovedajúce právne predpisy a normy vo vzťahu klientovi, vo vzťahu k ochrane, bezpečnosti a protipožiarnej ochrane, hygiene práce,
- poskytnúť opatrovateľskú starostlivosť o klienta¹¹, poskytovať sociálnu službu, opatrovateľskú službu
- riešiť samostatne alebo v tíme problémové úlohy, interpretovať výsledky a prijímať rozhodnutia v spojitosti s poskytovaním sociálnych služieb,
- zvládať interpersonálne vzťahy na pracovisku i s klientmi, ktorým poskytuje služby,
- podporovať spoluprácu klienta s členmi rodiny, obce, blízkymi podpornými osobami,
- utvárať klientovi podmienky k vykonávaniu sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít,
- asistovať, dohliadať, viesť, inštruovať klienta, skupinu klientov pri zabezpečovaní podmienok na ich fungovanie v každodennom živote,
- plánovať, organizovať, realizovať a vyhodnocovať edukačné aktivity, určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- rozvíjať u klientov vzťah k hudobným, výtvarným, pracovným, dramatickým, športovým a telesným činnostiam,
- aktivizovať klientov v zariadeniach sociálnych služieb a v domácnosti k hudobným, výtvarným, dramatickým, športovým, telesným a pracovným činnostiam,
- využívať hudobno-pohybové prvky vo svojej práci,
- uplatňovať kultúru vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s klientmi, s blízkymi osobami klienta zariadení sociálnych služieb a v domácej starostlivosti,

¹¹ V súlade s platnými právnymi predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

- samostatne poskytovať sociálne služby, opatrovateľskú službu v rozsahu vymedzenom platnými predpismi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR,
- vypracovať, viesť a aktualizovať individuálny opatrovateľský plán u klientov v domácnosti alebo v zariadeniach sociálnych služieb,
- spracovať správne obsahovo opatrovateľskú dokumentáciu a uchovávať ju,
- viesť predpísaným spôsobom, na príslušných formulároch evidenciu činností vrátane výsledkov u klienta, na požadovanej odbornej úrovni,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti počítačovej a informačnej techniky,
- zabezpečovať podmienky podporujúce správny somatický a neuropsychický vývin klientov,
- spolupracovať s odborníkmi z edukačných, poradenských, zdravotníckych, sociálnych zariadení,
- komunikovať v cudzom jazyku.

Obsahové štandardy

Aplikácia poznatkov v edukačnom procese

Žiak si má osvojiť základné zručnosti pre edukačnú prácu t. j., aby dokázal naplánovať, zorganizovať, zrealizovať a vyhodnotiť edukačné činnosti s prihliadnutím na vekové a individuálne osobitosti jedinca ako aj na jeho potreby, záujmy podmienky zariadenia, príp. aj vzhľadom na jeho handicap, stav zdravia. Obsah je zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností v oblasti počítačovej a informačnej techniky v odbore. Dôraz je kladený najmä na metodické spôsobilosti žiaka rozvíjať osobnosť klientov po stránke kognitívnej, socio-afektívnej, senzomotorickej ako aj spolupracovať s ďalšími odborníkmi pri riešení ich problémov. V obsahu praktickej prípravy je zaradené zvládnutie techník a odborných postupov opatrovateľskej starostlivosti o zvereneho klienta.

Komunikácia a etika

Obsah je zameraný na osvojenie si taktných a kultivovaných komunikačných zručností ako vo verbálnej, neverbálnej, tak i v grafickej podobe v styku s klientmi, príbuznými klientov a verejnosťou. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní, na zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi.

Praktická príprava pre poskytovanie sociálnych služieb, opatrovateľskej služby

Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon starostlivosti o seniorov, opatrovateľskej služby v zariadeniach sociálnych služieb alebo v byte/domácnosti klienta. Žiaci získavajú a rozvíjajú praktické zručnosti potrebné pre výkon vlastných odborných činností – integrujú vedomosti, zručnosti, postoje a návyky z opatrovateľskej, psychologickéj a etickej oblasti do komplexnej starostlivosti o klienta, v súlade so stupňom jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Oboznamujú sa s atmosférou v zariadeniach sociálnych služieb, osvojujú si základné praktické profesionálne návyky z oblasti organizačnej, bezpečnostnej a zdravotno-hygienickej, požívajú vhodné pracovné a kompenzačné pomôcky, spájajú teoretické poznatky s praktickou činnosťou. Podstatu tvorí nácvik postupov zvládania úkonov sebaobsluhy klienta (osobná hygiena, stravovanie, starostlivosť o lôžko, obliekanie, mobilita, motorika a pod.); zabezpečenia potrieb starostlivosti o domácnosť, základných sociálnych aktivít (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavovanie úradných záležitostí). Súčasťou praktickej prípravy je aj nácvik základných sociálnych zručností spojených s udržiavaním sebestačnosti klienta, s jeho životosprávou a denným režimom, podporou sociálnych kontaktov s okolím, rozvojom jeho záujmových aktivít, uspokojovaním jeho ďalších osobných potrieb. Žiaci si postupne rozvíjajú praktické zručnosti, ktoré si vyžaduje ďalší profesijný rozvoj a samostatné podnikanie.

13 ORGANIZÁCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V EXTERNEJ FORME ŠTÚDIA

V súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výchova a vzdelávanie organizuje nielen dennou, ale aj externou formou štúdia. Externá forma štúdia sa organizuje ako večerná alebo diaľková.

Na stredných odborných školách sa organizuje externá forma štúdia pre:

1. uchádzačov so vzdelaním, ktoré poskytovala základná škola a pre uchádzačov so základným vzdelaním v dĺžke štúdia, ktorá je rovnaká ako dĺžka dennej formy štúdia príslušného študijného odboru,
2. uchádzačov, ktorí získali úplné stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie v dĺžke štúdia, ktorú určí riaditeľ strednej školy podľa ich zaradenia do príslušného ročníka príslušného študijného odboru.

Uchádzači o štúdium v študijných odboroch, ktorí vykonali maturitnú skúšku v inom študijnom odbore, študujú len odborné predmety. Štúdium trvá najmenej jeden rok.

Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Diaľkové vzdelávanie je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu 6 až 7 konzultčných hodín.

Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné. Z tohto dôvodu je v externej forme štúdia vhodné navýšiť počet vyučovacích hodín/konzultácii v tých predmetoch ŠkVP, ktoré si vyžadujú nácvik zručností. Na tento účel sa využijú disponibilné hodiny uvedené v RUP. V diaľkovom vzdelávaní sa konzultačné hodiny uvedené za celé štúdium môžu využiť na jeden alebo viac predmetov ŠkVP. Žiak sa v externej forme štúdia zo správania neklasifikuje.

13.1 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA

13.1.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	16	512
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	4	128
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	16	512
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk 	8	256
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	2	64
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelávanie	12	384
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	40	1280
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

13.1.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory – večerné vzdelávanie:

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

¹² Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- j) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

13.1.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	18	576
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18	576
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národností a literatúra prvý cudzí jazyk 	10	320
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	2	64
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelávanie	12	384
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	40	1280
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

13.1.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

¹³ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifík a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- k) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

13.1.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	10	320
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	10	320
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a literatúra prvý cudzí jazyk 	4	128
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	1	32
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	2	64
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	7	224
Praktická príprava	5	160
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	24	768
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

13.1.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory – diaľkové vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium

¹⁴ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- j) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

13.1.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	11	352
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	11	352
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národností a literatúra prvý cudzí jazyk 	5	160
Človek a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> dejepis občianska náuka 	1	32
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> fyzika chémia biológia geografia 	2	64
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> matematika informatika 	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	7	224
Praktická príprava	5	160
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	24	768
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

13.1.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

- a) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

¹⁵ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

- b) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národností a literatúra.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- k) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

13.1.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Teoretické vzdelávanie	12	384
Praktická príprava	6	192
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	20	640

13.1.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – večerné vzdelávanie:

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadav-

¹⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

ky ŠVP na kompetencie absolventa. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.

- f) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

13.1.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	12	384
Teoretické vzdelávanie	4	128
Praktická príprava	6	192
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384

13.1.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie:

- k) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- l) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia,

¹⁷ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.

- m) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- n) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky ŠVP na kompetencie absolventa. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu minimálne 20 pracovných dní (spolu za celé štúdium s rešpektovaním špecifik a potrieb konkrétneho študijného odboru), 6 vyučovacích hodín za jeden deň.
- p) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijných odboroch zameraných na sociálno-výchovnú prácu je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu.
- q) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- r) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných odborov

76 UČITEĽSTVO

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTOM VZDELÁVACOM PROGRAME

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

- **Vzdelávací program – Kurikulum** (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.
- **Kurikulárny dokument** vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikúl v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania¹⁸.
- **Cieľ vzdelávania** v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:
 - obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
 - vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
 - učenia sa žiakov,
 - výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva).

Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- všeobecné ciele (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postojoyé, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v množstve informácií, prevziať zodpovednosť ap. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- inštitucionálne ciele (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na študijné odbory napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu napr. vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti ap.,

¹⁸ *Formálne vzdelávanie poskytujú školy s školskou sústavou – materské, základné, stredné a vysoké školy. Je to počiatočné vzdelávanie, po ukončení ktorého sa získava prvá formálna úplná kvalifikácia.*

- špecifické ciele (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov. Sú to ciele:
 - vzdelávacie ciele zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu sebavýchovy a sebazvdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reprodukčného a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:
 - kognitívne (poznávacie) procesy, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
 - psychomotorické (pohybové, zručnosti) procesy, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia, ap.,
 - výchovné ciele zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali sa s nimi. Vzťahujú sa na:
 - afektívne procesy vymedzujúce oblasť pocitov, postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter, ap.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

- **Štandard** je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.
- **Vzdelávacie výstupy** sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolaní alebo skupine príbuzných povolaní. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme **kvalifikačný štandard**. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.
- **Hodnotiaci štandard** definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:
 - kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,

- prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
- organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.
- **Vzdelávací štandard** obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.
- **Výkonový štandard** je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (maturitná skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠkVP.
- **Obsahový štandard** vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.
- **Kompetencia**¹⁹ je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:
 - Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík

¹⁹ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie²⁰.

- **Všeobecné kompetencie** sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
- **Odborné kompetencie** sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktivnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.
- **Kvalifikácia**²¹ je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivец úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.
- **Základné učivo** – predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.
- **Rozširujúce** (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.
- **Učenie** je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.
- **Vedomosti** sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôbovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

²⁰ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie – Európsky referenčný rámec. Brusel. 2006.

²¹ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

- **Zručnosti** sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).
- **Hodnotenie** je najvýznamnejšou časťou ŠKVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom odbore.
- **Kontrola vyučovacieho procesu** je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:
 - Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie
 - Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov
- **Preverovanie** (skúšanie) **žiakov** je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe merania výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.
- **Klasifikácia** je zaraďovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známku), a tým zaradenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.
- **Charakteristika ŠVP** je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku ŠKVP, objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠKVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠKVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.
- **Profil absolventa ŠVP** je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠKVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠKVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zá-

sadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeniu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolaní (študijný odbor).

- **Rámcový učebný plán** je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).
- **Disponibilné hodiny** slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.
- **Vzdelávacie oblasti** sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozhľadu, daný študijný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie ap. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria tu aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehĺbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by sa predovšetkým zameriavať na materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné

viest žiakov napr. k správne mu upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

- **Učebné zdroje** chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.
- **Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).
- **Základné podmienky na realizáciu ŠVP** vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na maturitnej skúške,
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (maturitná skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce, ap.),
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu, ap. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.
- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:
 - a) podľa počtu skúšaných žiakov
 - individuálne
 - skupinovo
 - frontálne
 - b) podľa časového zaradenia
 - priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
 - súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
 - záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).
 - c) podľa spôsobu vyjadrovania sa
 - ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
 - písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
 - praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).
 - d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú

o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia Simulované situácie Úloha hrou Ústne odpovede Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Prípadová štúdia Zapisovanie do pracovnej knihy Protokoly Správy Osobný rozhovor Dotazník	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia) Písomné odpovede (testy) Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Porovnanie Prípadová štúdia Školská práca Úlohy a cvičenia

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.
- **Organizačné a metodické pokyny** sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre maturitnú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠKVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia. Pri formulovaní pravidiel sa pridriavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou, ap.

Príloha 3

ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

ŠkVP je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných **princípoch**:

- a. vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b. podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c. vytvárajú sa pre konkrétny študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d. regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e. v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f. dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g. za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h. súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto **zásady**. ŠkVP:

- a) sa vypracuje **za celé obdobie štúdia** a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje **jeden ŠkVP**,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať **rôzne formy vzdelávania** – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
 - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy)
 - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
 - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
 - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
 - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchova a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
 - Učebný plán
 - Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
 - Materiálno-technické a priestorové podmienky
 - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

- Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonový štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
 - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré u žiakov najfrekventovanejšie,
 - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
 - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
 - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
 - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencií riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávací program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencií riaditeľa školy, konečné **schválenie ŠkVP** musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument **prístupný verejnosti na www stránkach školy**.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvážiť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.